Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 11 октябрь 1972 йил, чоршанба | № 239 (15.410) | Баҳоси 2 тийин.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

ЛЕНИН РАЙОНИ

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қизитган, пахтакор республикаларнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев иштирок этган партия-хўжалик активи йиғилишининг қарорларидан руҳланган Андижон область Ленин районининг пахтакорлари давлатга «оқ олтин» топшириш планини муддатидан илгари — 10 октябрда бажардилар.

Республиканинг улкан хирмонига пландаги 32.662 тонна ўрнига 33.800 тонна пахта тўкилди. Пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтарилди, бу пландагидан 0,41 центнер зиёддир. «Правда Востока», «Коммунизм» ва Энгельс номли колхозлар ҳар гектар ердан 30-35 центнердан ҳосил йиғиб олдилар.

Ленин район меҳнаткашлари пландан ташқари давлатга қўшимча равишда яна 7 минг тонна пахта топшириш ва гектаридан олинадиган ўртача ҳосилни 40 центнергача етказиш мажбуриятини олдилар.

ИЗБОСКАН РАЙОНИ

Избоскан районининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилди деб рапорт бердилар. Давлатга 46.700 тонна — пландагидан 450 тонна кўп «оқ олтин» топширилди. Пландаги 19,5 минг тонна ўрнига 24 минг тонна пахта машиналарда териб олинди.

Избосканликлар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пландан ташқари 14 минг тонна пахта топширишга ва шундай қилиб, гектар бошига ҳосилдорликни 38 центнерга етказишга сўз бердилар.

«ПАХТАКОР» КОЛХОЗИ

СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турдихон Сатторова раислик қилаётган Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхозининг деҳқонлари районда биринчи бўлиб ғалаба рапорти йўлладилар. 860 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнер ҳосил олиниб, давлатга 2408 тонна уруғлик пахта етказиб берилди. Топширилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинди.

Колхоз аҳли қўшимча равишда яна 1032 тонна «оқ олтин» армуғон қилишга аҳд қилдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Шу йил 10 октябрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VIII пленуми бўлди. Пленум ишида шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари қатнашдилар.

Пленумда кузги дала ишларини туғаллаш ва янги қишлоқ хўжалик йилига тайёргарлик соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов**, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Камолов**, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. А. Аҳмедов**, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари **Р. Ғойибов**, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари **Б. Р. Раҳимов**, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари **А. А. Хўжаев**, Юқори Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари **И. И. Ладушкин**, Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси **М. Жалолов**, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари **Н. М. Муродов**, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Ш. Шамсуддинов**, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари **М. Худойберганов**, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Муртазоев**, Сирдарё областидаги «Малик» совхозининг директори **М. Е. Красильников**, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари **С. Н. Усмонов** сўзга чиқдилар.

Пленумда **Ш. Р. Рашидов** якунловчи нутқ сўзлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари **С. В. Засухин**, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири **Б. М. Истомин**, Бутуниттифоқ «Сельхозтехника» бирлашмаси раисининг биринчи ўринбосари **В. М. Швидько**, СССР трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрининг ўринбосари **С. К. Григорьев**, СССР Енгил саноат министрлиги бош бошқармасининг бошлиғи **Н. С. Рюмин** иштирок этдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

СССР Министрлар Советида

СССР Министрлар Совети 1972 йилда дам олиш кунларини 4 ноябрь шанбадан 6 ноябрь душанбага ҳамда 2 декабрь шанбадан 4 декабрь душанбага кўчиришга қарор қилди.

КУЗГИ ДАЛА ИШЛАРИНИ ТУГАЛЛАШ ВА ЯНГИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЙИЛИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ СОҲАСИДА ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ VIII ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИДАН)

Кузги дала ишларини туғаллаш ва янги қишлоқ хўжалик йилига тайёргарлик кўриш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми шуни мамнуният билан таъкидладики, республика қишлоқ хўжалик меҳнатчилари, барча меҳнаткашлари пахтачилик учун гоят оғир келган бу йилги қийинчиликларни муваффақиятли равишда бартараф этмоқдалар. Кўклам чўзилиб кетганлиги ва совуқ келганлиги, май ойида ва июнь ойининг биринчи ярмида дўл аралаш жала қуйганлиги ғўзага катта зарар етказди. Ёз ойларида ҳаво салқин бўлганлиги сабабли керакли ҳарорат миқдори етарли бўлмади. Ана шу сабабларга кўра, ғўзанинг ривожи ва ҳосилнинг пишиб етилиши одатдаги муддатлардан 10-15 кун орқада қолди.

Лекин республика пахтакорлари ва барча меҳнаткашларининг қаҳрамонона куч-ғайратлари туфайли яхши ҳосил етиштирилди, ҳозир ҳамма жойда СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига Ватанга 4 миллион 550 минг тонна «оқ олтин» беришдан иборат юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун жўшқин кураш давом этмоқда.

Республикада қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам муваффақиятли равишда ривожланмоқда. Бошоқли экинлар донини тайёрлаш йиллик плани ҳозиргача 138 процент, мева тайёрлаш плани 125 процент, полиз маҳсулотлари ва сабзавот тайёрлаш плани 102 процент, узум тайёрлаш плани 101 процент бажарилди. Картошка харид қилиш плани бажарилай деб қолди.

Чорвачиликни ривожлантиришда муайян муваффақиятларга эришилди. Қорамоллар, қўйлар, чўчқалар ва паррандалар кўпайди, уларнинг маҳсулдорлиги ошди. Чорвачиликнинг озуқа базаси мустаҳкамланди, чорвачилик маҳсулотини етиштириш ва тайёрлаш кўпайди. Пилла тайёрлаш плани 125 процент, қоракўл тери тайёрлаш плани 110 процент бажарилди. Гўшт, сут ва тухум харид қилиш планлари ошириб бажарилади.

Бу муваффақиятларнинг ҳаммасига колхозчи деҳқонларнинг, совхоз ишчиларининг, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг, ишчилар синфининг, фан ва техника арбобларининг қаҳрамонона меҳнати, партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг зўр ташкилотчилик ва сиёсий иши, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг жуда катта ёрдами туфайли эришилди.

Давлат қишлоқ хўжалиги эҳтиёжларига зарур бўлган капитал маблағларни, колхоз ва совхозларга замонавий техника, минерал ўғит ва бошқа моддий-техника воситаларини етказиб беришни йил сайин кўпайтирмоқда, ерларни ирригация ва мелиорация қилишни муваффақиятли равишда ривожлантириш экинзорларни кенгайтириш, пахта ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни узлуксиз кўпайтириш учун ҳамма шарт-шароитни яратиб бермоқда.

Пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида ўтказилган йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг пахтачиликни янада ривожлантиришга эътибори ва ғамхўрлигининг ёрқин ифодаси бўлди. Шу йиғилишда Л. И. Брежнев ўзининг чуқур мазмунли нутқида бу йилги қийин шароитларда мўл ҳосил етиштирган пахтакорларнинг фидокорона меҳнатини юксак баҳолади. Бу эса республика деҳқонларининг ижодий активлиги ва меҳнат шижоатини янада жўш урдирди, вазиятни тўғри баҳолашга, мўл пахта хирмони учун курашнинг қўшимча тадбирларини ишлаб чиқишга ёрдам берди.

Ўзбекистон пахтакорлари пахта териш техникасидан ва меҳнат ресурсларидан моҳирона фойдаланиб, ҳосил теримини ва пахта тайёрлашни юксак суръатлар билан олиб бормоқдалар. Шаҳарликлар, студентлар, техникумларнинг ва ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари уларга катта ёрдам бермоқдалар.

Ҳозиргача давлат тайёрлов пунктларига 2,6 миллион тонна пахта топширилди, шундан 1 миллион 100 минг тоннаси машиналарда терилди. Пахта териш ва тайёрлашда Қашқадарё областининг колхоз ва совхозлари энг яхши натижаларга эришдилар. Улар давлатга пахта сотиш планини 91 процент бажардилар. Сирдарё областининг хўжаликлари пахта тайёрлаш планини 83 процент, Андижон области 73, Тошкент области 71, Наманган области 67 процент бажарди. Бошқа областларнинг меҳнатчилари ҳам пахта териш ва тайёрлаш суръатларини кучайтирмоқдалар.

Республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги муваффақиятлар — шубҳасиз ва яққол кўзга кўриниб турган муваффақиятлардир. Лекин муваффақиятлар ва ижобий силжишлар мавжуд камчилик ва нуқсонларни хас-пўшлаб кетмаслиги лозим.

Бир қанча областлар, районларда, колхоз ва совхозларда пахта ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни янада кўпайтириш резервларидан тўла-тўкис фойдаланилмаётир: алмашлаб экиш, пахта етиштиришнинг илғор технологияси суст жорий этилмоқда, ер-сув ва моддий-техника ресурсларидан етарли равишда самарали фойдаланилмаётир.

Айрим партия комитетлари, республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Совхозлар министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмаси ерларни ўзлаштириш ва унинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун мавжуд имкониятлардан унчалик тўлиқ фойдаланмаётир, деҳқончилик маданиятини оширишда, алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштиришда етарли даражада сабот кўрсатмаётир, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтиришга алоқадор бўлган кўпгина масалаларни суст ҳал этаётир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми шуни таъкидладики, партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси қишлоқ ва саноат меҳнатчиларини қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли туғаллашга, келгуси йилда юксак ишлаб чиқариш натижаларига эришиш мақсадида кузги-қишки дала ишларини ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказишга сафарбар этишдан иборат. Ҳар бир область, районда, ҳар бир колхоз ва совхозда, министрлик ва идорада, ҳар бир саноат корхонасида аниқ, конкрет ҳаракат программасини ишлаб чиқиб, унинг амалга оширилишини дарҳол ташкил қилиш лозим.

Пахта ҳосилини сира нобуд қилмай, қисқа муддатларда териб олишга бутун кучни сафарбар этиш—партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ҳозирги энг зарур вазифасидир. Бу вазифани ҳал этиш учун область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари пахтани машинада ва қўлда териш суръатларини кучайтириш юзасидан қўшимча чораларни кўришлари, мавжуд пахта териш машиналарининг ҳаммасини ишга солишлари, улардан юксак унум билан фойдаланишни таъминлашлари, имкони борича кўпроқ теримчиларни ҳосил теримига жалб қилишлари керак. Далада ишлаётганлар учун зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш, улар ўртасида СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш, ҳосил терими илғорларини маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирларини моҳирона қўллаиниш, уларнинг тажрибасини тўлароқ тушунтириб бериш ва оммалаштириш зарур.

Пленум пахтачиликни янада ривожлантириш юзасидан муҳим тадбирларни белгилади. Суғориладиган ерларни кенгайтиришга ва мелиоратив ҳолатини яхшилашга, сув хўжалиги қурилишини тезлаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Республика қишлоқ хўжалиги, совхозлар, мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», «Узглавводстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмаси янги ерларни суғориш ва ўзлаштириш ишини кучайтиришлари, беш йиллик план топшириқларини сўзсиз бажаришни таъминлаш билангина чекланмасдан, топшириқларни ошириб бажариш имкониятларини қидириб топишлари ҳам керак.

Шу беш йилликда пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш учун давлат капитал маблағлари ҳисобига камида 465 минг гектар янги ер ўзлаштирилиши, 610 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланиши, 250 минг гектар майдондаги суғориш системалари реконструкция қилиниши ва 500 минг гектар ернинг сув таъминоти оширилиши керак.

Пленум Қарши даштида ва Мирзачўлда, Сурхон-Шеробод водийсида ва Қорақалпоғистон АССРда Главсредазирсовхозстрой ва Узглавводстрой кучи билан янги ерларни ўзлаштириш соҳасидаги ишларни кенгайтириш масаласини кўриб чиқишни ва бу ерларнинг қишлоқ хўжалик оборотига муддатидан аввал киритилишини назарда тутишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси ва республика Министрлар Советига топширди. Колхоз ва совхозларнинг маблағлари ҳисобига ерларни ўзлаштириш ишини кучайтиришга алоҳида эътибор берилди.

Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Совхозлар министрлигига, «Узсельхозтехника» бирлашмасига, Главсредазирсовхозстройга, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига минерал ва маҳаллий ўғитлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, ҳар бир хўжаликда алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш, комплекс механизацияни, фан ва илғор тажриба ютуқларини қўлланиш, ер-сув ва моддий-техника ресурсларидан рационал фойдаланиш, қолоқ хўжаликларни илғорлар қаторига етказиб олиш асосида пахта ҳосилдорлигини оширишни таъминлаш таклиф қилинди.

Пленум техника тараққиётини ҳар томонлама жадаллаштириш, комплекс механизацияни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий этиш—мўл пахта учун курашда партия ташкилотларининг, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, ҳар бир колхоз ва совхознинг муҳим вазифаларидан бири эканлигини таъкидлади.

Партия комитетлари пахтачиликдаги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги ишларни механизациялашнинг аҳамиятини қишлоқ меҳнатчиларига батафсил тушунтириб беришлари, бу ишдаги консерватизм кўринишларига қарши кескин кураш олиб боришлари керак. Механизатор кадрлар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш, уларнинг куч-ғайратини техникадан рационал, юксак унум билан фойдаланишга, ҳосил теримини механизациялаш даражасини ошириш йўлини изчиллик билан ўтказишга, илғор технологияни пахтачиликка жорий этишга қаратиш зарур. «Узсельхозтехника» органлари машина-тракторларга хизмат кўрсатишни ва уларни ремонт қилишни яхшилаш, колхоз ва совхозларни запас қисмлар ҳамда моддий-техника ресурслари билан таъминлаш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширишлари лозим.

Пленум илмий тадқиқот муассасаларининг эътиборини селекция соҳасидаги илмий-тадқиқотларни янада кучайтириш, пахтанинг вилтга чидамли янги, истиқболли, тезпишар навларини етиштириш, вилтга қарши курашнинг агротехника ва химиявий тадбирларини ишлаб чиқиш зарурлигига қаратди. Олимларнинг куч-ғайратлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш агротехникаси усулларини ва технологиясини такомиллаштириш, минерал ўғитлардан, гербицидлардан ва бошқа химиявий воситалардан яхшироқ фойдаланиш, комплекс механизацияни янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш тадбирларини, айниқса биология методларини такомиллаштириш, суғориладиган ерлар ҳосилдорлиги ва самарадорлигини ошириш масалаларига ҳамда пахта ҳосилдорлигини оширишни ва унинг ялпи ҳосилини кўпайтиришни таъминлайдиган бошқа проблемаларни ҳал этишга ҳам қаратилиши керак. Иқтисодчи олимлар меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш устида янада самарали иш олиб боришлари, асосий фондлардан фойдаланишнинг меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтиришнинг илмий асосларини ишлаб чиқишлари лозим.

Пленум шуни таъкидладики, пахтачиликни ҳар томонлама юксалтириш, пахта етиштиришни кўпайтириш, мамлакатни ана шу қимматли хом ашё билан тобора кўпроқ миқдорда таъминлаш—хўжалик қурилиши соҳасида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг бош йўли бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади, республика меҳнаткашларининг энг муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Пахтачиликни юксалтириш билан бирга қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларига ҳам катта эътибор берилиши керак. Пленум шу беш йилликда дон, айниқса шоли, сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, мева, узум, чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини етиштиришни анча кўпайтириш вазифасини ўртага қўйди.

Чорва қишловига ташкилий равишда тайёргарлик кўриш ва қишловни муваффақиятли ўтказиш зарурлигига пленум алоҳида эътибор берди. Чорвачилик биноларини қишга барвақт тайёрлаб қўйиш, чорвани ем-хашак билан тўла-тўкис таъминлаш ва ем-хашакни қишлов жойларига ташиш, ем-хашакдан тежаб-тергаб, рационал фойдаланишни ташкил қилиш зарур. Шу билан бирга, чорвадорларга, айниқса узоқ яйловлардаги чорвадорлар учун яхши шароит яратиш лозим.

Пленум область, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини кучайтириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларидаги ишларнинг аҳволини чуқур анализ қилиш, омма ўртасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларни такомиллаштириш, колхоз ва совхозлардаги бошланғич партия ташкилотлари активлигини ошириш тадбирларини кўриш мажбуриятини юклади.

Пленум қарорида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш учун партия комитетларининг масъулиятини ошириш, интизомни доимо мустаҳкамлаш, давлат топшириқларининг беками кўст бажарилишига эришиш, хўжасизликка ва исрофгарчиликка қарши кескин кураш олиб бориш зарурлиги уқтириб ўтилди. Мутахассисларнинг, колхоз ва совхозларнинг раҳбар кадрларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигидаги оммавий касб ходимларини тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ишини кучайтириш, кадрларнинг мустаҳкам ўрнашиб қолиши учун зарур чораларни кўриш, мутахассисларнинг ишлаб чиқаришдаги ролини муттасил ошириш, уларга самарали ишлаш учун зарур шарт-шароитни яратиб бериш керак.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советларига қишлоқ меҳнатчиларининг эҳтиёжлари ва талабларини қондиришга, халқ маорифини, медицина хизматини, социал таъминотни, посёлкалар ободончилигини, уй-жой ва йўл қурилишини яхшилашга кўпроқ эътибор бериш, колхоз уставига риоя этилишини контроль қилишни кучайтириш таклиф қилинди.

Касаба союз ташкилотлари социалистик мусобақани, коммунистик меҳнат ҳаракатини кенг ривожлантиришлари, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат тўғрисидаги қонунларга риоя этилиши ҳақида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Комсомол ташкилотлари қишлоқ ёшларининг пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун олиб бораётган курашига бошчилик қилишлари, ёшларда меҳнатга, техникага, ерга ихлос қўйиш туйғусини тарбиялашлари керак. Комплекс механизация устидан, сув хўжалигининг энг муҳим объектлари қурилиши, янги ерларни ўзлаштириш устидан оталиқни янада мустаҳкамлаш, ёшларни қўриқ ерлардаги хўжаликларга кўпроқ юбориш комсомолнинг шарафли ишидир.

Халқ контроли органларининг давлат интизомини мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ва бошқаришнинг ҳамма бўғинларида иқтисодий тежашни ва тежамкорликни таъминлаш соҳасидаги фаолиятини активлаштириш зарур.

Мўл пахта учун, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун курашда идеология иши муҳим роль ўйнайди. Одамларга ғоявий таъсир ўтказишнинг ҳамма форма ва воситаларидан — матбуот, радио, кино, телевидение, адабиёт ва санъатдан тўлароқ фойдаланиш керак. Пахтакорлар, чорвадорлар, механизаторларнинг ва барча қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг қаҳрамонона меҳнатини кенг ва мароқли қилиб кўрсатиб бериш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қатъий ишонч билдириб айтдики республика партия ташкилоти қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш юзасидан белгиланган катта программани муваффақиятли равишда амалга ошириб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлайди. Бу эса Ленин партиясининг XXIV съезди ўртага қўйган улуғвор вазифаларни бажаришга Ўзбекистон меҳнаткашларининг қўшган энг яхши ҳиссаси бўлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ Э. БАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 1972 йил 10 октябрда ГФР Федерал канцлери маҳкамасининг бош секретари Э. Барни қабул қилди.

Суҳбат вақтида СССР билан ГФР ўртасида 1970 йил 12 августда тузилган Москва Шартномасини амалга ошириш ишида СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Л. И. Брежнев билан Э. Бар иккала томонни қизиқтирувчи баъзи бир халқаро масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар, Европадаги аҳволга ва умумевропа асосида давлатлар ўртасидаги тинч ҳамкорликни йўлга қўйишга алоҳида эътибор бердилар.

Суҳбат ишчанлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

ЭРОН ШАҲАНШОҲИ МУҲАММАД РИЗО ПАҲЛАВИЙ БИЛАН МАЛИКА ФАРАҲ ПАҲЛАВИЙ МОСКВАГА КЕЛИШДИ

10 октябрь куни Москва Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ҳамда малика Фараҳ Паҳлавийни меҳмондўстлик билан кутиб олди. Улар СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келишди.

Эрон ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Эрон шаҳаншоҳини СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский, бошқа расмий кишилар, Москва меҳнаткашларининг вакиллари кутиб олдилар. (ТАСС).

4.550 МИНГ ТОННА УЧУН

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 10 октябрга бўлган маълумот
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
Қашқадарё	0,46	91,39	0,20	66,15
Сирдарё	0,15	82,94	0,12	96,46
Андижон	2,94	72,93	4,58	63,91
Тошкент	0,39	71,19	0,41	77,88
Наманган	3,35	67,23	5,96	93,46
Фарғона	2,71	60,51	4,15	46,76
Бухоро	2,07	58,06	2,39	43,10
Сурхондарё	2,35	57,46	2,66	51,88
Хоразм	2,53	35,41	1,84	18,45
Самарқанд	1,45	33,56	1,49	23,73
ҚҚАССР	2,69	30,88	2,53	22,80
Республика бўйича	1,97	59,98	2,27	58,08

Шу жумладан ингичка толали пахта

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Қашқадарё	1,57	68,90
Сурхондарё	1,77	43,08
Бухоро	1,86	43,04
Республика бўйича	1,89	52,12

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Йўловчилар ҳақида ғамхўрлик

КПСС XXIV съездининг аҳолига транспорт хизматини яхшилаш ҳақидаги кўрсатмаларини амалга ошира бориб, республикамизда бу соҳада маълум ишлар қилинди. Транспортнинг барча турлари анча кўпайди, моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Қатор шаҳарларда корхона ва муассасаларнинг иш вақти тартибга солинди. Қўшимча автобус маршрутлари, темир йўл поездлари йўлга қўйилди, янги авиалиниялар очилди. Қатор автопарклар, трамвай-троллейбус деполари қурилди; пассажир транспорти кўчма парки замонавий машиналар ва вагонлар билан тўлдирилди.

Лекин шунга қарамасдан, аҳолига транспорт хизмати кўрсатишда жиддий камчиликлар бор. Кўпгина министрликлар, идоралар, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари бу муҳим ишга етарли эътибор бермаётирлар. Айниқса шаҳар пассажир транспортида аҳвол яхши эмас. Министрлар Совети ана шу аҳволни бартараф этиш учун қарор қабул қилди.

Республика Автомобиль транспорти, Коммунал хўжалик, Қурилиш министрликлари, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетларига ҳар бир транспорт хўжалиги ишини синчиклаб ўрганиб, улар фаолиятини ўз мажлисларида муҳокама қилиб, мавжуд камчиликларни йўқотиш учун таъсирли чоралар кўриш топширилди. Шаҳар пассажир транспорти — автобуслар, таксилар, трамвайлар ва троллейбусларни ўз маршрутларида мунтазам қатнашларини таъминлаш учун қўшимча чораларни амалга ошириш, улардан фойдаланиш коэффициентини кўтариш, туриб қолишини камайтириш, санитария аҳволини яхшилаш, автостанциялар ва бекатларда тегишли тартиб ўрнатиш, ҳайдовчиларнинг унумли ишлашлари учун зарур шароит яратиш даркор.

Урта Осиё темир йўл бошқармасига пассажир поездларининг техникавий-санитария аҳволи ва жиҳозлашни яхшилаш, вокзаллардаги билетлар сотиладиган кассаларда, справка бюроларида, багаж бўлимида, оналар ва болалар хоналарида тартиб ўрнатиш учун қўшимча чоралар кўриш вазифаси юклатилди. Граждан авиацияси бошқармасига пассажирларга хизмат қилишдаги, айниқса Тошкент аэропортидаги нуқсонларни зудлик билан бартараф этиш, аэропортда пассажирларга хизмат кўрсатишни яхшилаш учун чоралар кўриш, ҳар бир ходимнинг ўз хизмат бурчини бажаришдаги масъулиятини ошириш, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига автостанциялар тармоқларини кенгайтириш, автотранспорт тўхтайдиган майдонларни кенгайтириш, шунингдек, вокзал атрофидаги майдонларни ободонлаштириш вазифаси топширилди.

Узбекистон ССР халқ контроли комитетига ва унинг жойлардаги органларига аҳолига транспорт хизмати кўрсатишнинг аҳволини мунтазам контроль қилиб бориш, давлат интизомини бузган шахсларни қаттиқ жавобгарликка тортиш вазифаси юклатилди.

Мутахассислар—чорвачиликка

Колхозлар, совхозлар ва «Узсельхозтехника» бўлимлари ҳамда бирлашмаларини чорвачилик учун малакали механизатор кадрлар билан таъминлаш мақсадида Узбекистон ССР Министрлар Совети қарор қабул қилди.

Узбекистон ССР Министрлар Совети профессионал-техника таълими бўйича давлат комитетига 1973—1975 йилларда ҳар йили умумий план ҳисобига чорвачилик учун малакали механизатор кадрлар тайёрлашни ташкил этиш, 1972—1973 ўқув йилидан бошлаб Қорақалпоғистон АССРда ва ҳар бир областда чорвачилик учун механизатор кадрлар тайёрловчи биттадан қишлоқ профессионал техника билим юртини ихтисослаштириш, бу билим юртларини педагог кадрлар билан таъминлаш, ўқув ишлаб чиқариш базасини вужудга келтириш учун чоралар кўриш топширилди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Узбекистон ССР Маориф министрлиги, Совхозлар министрлиги, Қишлоқ хўжалик министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрликлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва «Главсредазирсовхозстрой»га профессионал техника-билим юрти ва ўқув комбинатларига 8-синфни ва ўрта мактабни битирган ёшларни ўқишга юбориш, шунингдек, колхозчилар ва совхоз ишчиларини фермаларга чорва механизаторлиги касбларини эгаллаш учун ҳар йили юбориб туриш вазифаси топширилди.

Нукусда институт филиали

СССР Министрлар Совети фан ва техника бўйича Давлат комитетининг 1972 йил 23 майдаги қарорига мувофиқ Узбекистон ССР Министрлар Совети 1972 йилда Нукус шаҳрида республика онкология диспансери базасида онкология ва радиология илмий-тадқиқот институти Узбекистон филиалини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва Узбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига институт филиалини зарур бинолар, мутахассисларни эса уй-жой билан таъминлаш, шунингдек, филиални ташкил этиш билан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни ҳал этиш топширилди. Узбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва Узбекистон онкология илмий-тадқиқот институтига филиални мутахассислар билан таъминлашда ёрдам кўрсатиш, илмий-тадқиқот ишларига мунтазам методик раҳбарлик қилиш вазифаси юклатилди.

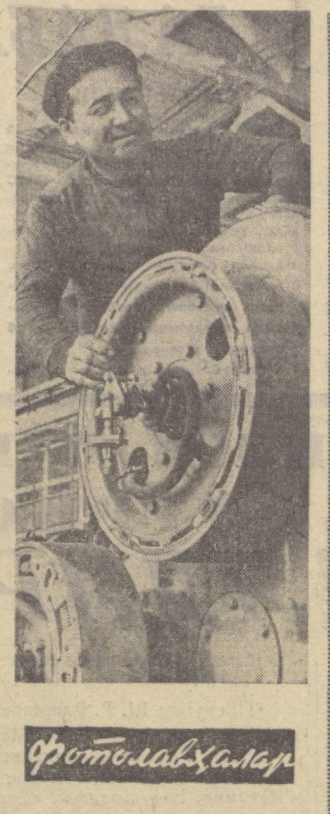

Тошкент экскаватор заводи коллективи юбилей йилида катта меҳнат зафарларини қўлга киритиш учун шижоаткорона меҳнат қилаётир. Суратларда: (юқоридан) йиғув цехининг пешқадам йиғувчи-слесари Рашид Ҳамроқулов ва 2-механика цехи коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Латиф Баротов ўртоқлар. Улар смена топшириқларини ҳамиша ошириб адо этишаётир.

И. Глауберзон фотолари.

УЧ ШАҲАР ТЎҚУВЧИЛАРИ МУСОБАҚАСИ

ИШЧИЛАР ДЎСТЛИГИ

ИВАНОВОДАН ХАТ

Абдулҳамид ака билан кўпдан танишман. Душанбадаги тўқимачилик комбинати иккинчи навбати корхонасининг коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи. Ишчан коммунист Абдулҳамид аканинг номини корхона аҳли фахр билан тилга олади. Тунов куни яна уни кўргани бордим. Иши билан танишдим. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятининг ижроси, мусобақа ҳақида сўз очдик.

— Саккиз ойлик планни муддатидан илгари бажарганимиз ҳақида Ивановога, мусобақадошим Синицинга хат ёзган эдим, бугун жавоб хати келди. Мана, — дея Абдулҳамид ака ён чўнтагидан хатни олиб узатди. Қизиқиб ўқий бошладим.

«Ҳурматли дўстим Абдулҳамид Лутфуллаев! Салом. Хатингизни олдим. Уни бригадамиз тўқувчилари билан биргалашиб ўқидик. Ютуқларингиздан қувондик. Бир-биримиздан қанча узоқда бўлсак ҳам, кўнглимиз яқинлигининг рамзи бўлди бу хатингиз. Коллективингиз саломига биз ҳам коллектив бўлиб салом йўллаймиз.

Ўзаро мусобақамиз ҳар жиҳатдан фойдали бўляпти. Ҳар смена охирида тўқилган газламани ҳисоб-китоб қиларканман, «Тожик дўстларимизники қанча бўлди экан» деб ўз-ўзимдан сўрайман. СССРнинг ярим асрлик тўйига арзирли совға тайёрлаш ниятида икки ойча илгари бригадамиз 38 станокдан 45 та станокни бошқаришга ўтди. Тўқувчи, найча қуювчи ва ип узловчиларимиз ғайратига-ғайрат қўшилди. Ўтган икки ойдаёқ меҳнат унумдорлиги 18 процент ошди. Саккиз ойлик пландаги белгиланган 96 процент ўрнига 98,5 процент маҳсулотни аъло сортга топширдик. Планга қўшимча 50 минг метр штапель газламаси тўқишга эришдик.

Шу кунларда бутун эътиборимиз бир мақсадга — 10 ноябргача 1972 йил планини бажариш, СССР 50 йиллиги кунигача планга қўшимча 94 минг метр сифатли газлама тўқиб чиқаришга қаратилган. Бу маррани албатта эгаллаймиз. Бригадангиз ва шахсан ўзингизга ишда муваффақият тилайман. Кўришгунча, хайр. Ҳурмат билан тўқимачилик фабрикаси мастер ёрдамчиси Синицин».

Хатни Абдуҳамид акага узатарканман:

— Мусобақадошингизнинг ғайрати зўр-ку? Ундан ўза олармикансизлар? — дедим. Абдулҳамид ака хатни олиб ён чўнтагига соларкан, жилмайди.

— Маррага биз олдинроқ етсак керак. Биз ҳозирдан декабрь ойи ҳисобига маҳсулот бера бошладик, — деди.

ФАРҒОНАГА ТЕЛЕГРАММА

Иккинчи навбат ишлаб чиқариш корхонаси директори Муроджон Пўлатов Фарғонага телеграмма беришдан олдин унинг тексти устида кўп бош қотирди. Ниҳоят, қиссадан ҳисса чиқариб, қуйидаги сатрларни қоғозга ёзди: **«Фарғона тўқимачилик комбинати директорига. Бутун ишчиларимиз номидан коллективингизга, мастер ёрдамчиси Ҳожиусмоновга, ремонтчи Абдулатиповга қизғин саломимизни ва миннатдорчилигимизни етказинг. Бу икки дўстимизнинг корхонамизга келиб пахта титиш машиналари иш унумини ошириш соҳасида берган ёрдамларидан тўқувчи ва пилталовчиларимиз беҳад хурсанд. Ишларингизда янгидан-янги зафарлар тилаймиз. Ижодий ҳамкорлигимиз янада ривожланаверсин. Комбинат коллективи номидан М. Пўлатов».**

Келинг, бу қисқа телеграмманинг мағзини чақиб кўрайлик.

Ўзаро ижодий дўстлик доимо яхши натижа бериши ҳар биримизга аён. Тўқимачиларимизнинг Иваново ва Фарғона шаҳарлари тўқувчилари билан тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари бажариш юзасидан бошлаган мусобақаси ҳар соҳада катта самара беряпти. Тожик тўқувчилари ивановоликларнинг бевосита ёрдами туфайли муҳим участкаларда ип ишлаб чиқариш технологиясини яхшиладилар. Агар илгари ҳар минг урчуқдан 150 тасида ип узилиши ҳолати содир бўлиб келган бўлса, ҳозир бу юздан озайди. Бу ҳол корхонада меҳнат унумдорлигининг сезиларли даражада ўсишига имкон беряпти.

Фарғоналик дўстларимизнинг тавсияси билан эса пахта титиш ва савалаш машинасининг бефойда ҳаракати 0,5 процент камайди. Бу ишлаб чиқаришда катта фойда келтираётир. Ивановолик ва фарғоналик тўқувчи мутахассислар ёрдамида ускуналарнинг иш унуми тўхтовсиз ошиб боряпти. Асосий ишларни автоматлаштириш соҳасида кўзга кўринарли ишлар қилинмоқда. Янги-янги станоклар ўрнатилмоқда.

Тожик тўқувчилари ҳам дўстлар хизматига доимо тайёр. Шу йилнинг февраль ойида фарғоналик тўқувчилар ип сўрашганда тожик тўқувчилари дарҳол 5 тонна 54 маркали ип жўнатишди. Натижада фарғоналик мусобақадошлар февраль ойи планини ошириб бажаришга мушарраф бўлдилар.

Иваново шаҳридаги Балашов номли йигирув-тўқув фабрикаси коллективи билан Душанба ва Фарғона тўқимачилик комбинатлари тўқувчиларининг «Минглар шартномаси» асосидаги ўзаро мусобақаси шу йилнинг ўтган ойлари ичида планга қўшимча 400 минг метр газлама тўқиб беришга имкон берди.

Ж. ТОШМАТОВ,
Душанба шаҳри.

Партия турмуши: коммунист ўз ташкилоти ҳақида

ТАЛАБ ВА МАСЪУЛИЯТ

КПСС Марказий Комитети май Пленумининг «Партия ҳужжатларини алмаштириш тўғрисида»ги қарори партия сафини янада мустаҳкамлаш, партия ташкилотларининг ва коммунистларнинг фаолиятини, активлигини, ташаббусини янада ошириш, коммунизм қурилишида уларнинг авангардлик ролини кучайтириш билан боғлиқ бўлган муҳим ташкилий-сиёсий тадбирдир. Партия ҳужжатларининг алмаштирилиши кучларнинг ўзига хос кўриги, ҳар бир партия ташкилотининг КПСС XXIV съезди қарорларини қандай амалга ошираётганлигининг текшируви бўлади. Ана шу сабабли ҳар бир ташкилотда юксак талабчанлик, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш талаб қилинади.

Мен шофер бўлиб ишлаётган 5-автобаза «Главташкентстрой» ва шунингдек унга қарашли бош пудратчи ташкилотларга хизмат қиладиган энг катта автохўжаликлардан биридир. Автобазада 500 дан ортиқ киши ишлайди. Бошланғич партия ташкилоти ўз сафида 54 коммунистни бирлаштирган. Булар коллективнинг жанговар ўзагидир.

Коммунистларнинг кўпчилик қисми ўзаро социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда. Улар коллективни корхона олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун сафарбар қилиб, ўзаро ўртоқлик ва ижодий меҳнат руҳини вужудга келтирмоқдалар.

Қилинаётган ишлар рақамлар орқали кўздан кечирилса, кўнгилдагидек бажарилаётганга ўхшайди. Бироқ, имкониятлар ҳисобга олинса, коллектив фаолияти синчиқлаб ўрганилса бунинг аксини айтиш мумкин. Буни энг аввало автобазанинг социалистик мусобақада ғолиб чиқмаганлиги мисолида ҳам кўрса бўлади. Автохўжаликда юк ташишни ҳар томонлама яхшилаш учун имкониятлар катта, анчагина резервлар бор. Ўтган ойларда ҳаммаси бўлиб 1770 та автоприцеп йўлга чиқарилмади. Ана шу сабабли даромад олиш плани 96,8 процент бажарилди.

Партия ташкилотининг хўжалик фаолиятига етарли таъсир кўрсатмаётганлиги ана шундай камчиликларнинг рўй беришига сабаб бўлмоқда. Хўжалик фаолиятини назорат қилиб борувчи партия комиссияси шу йилнинг ўтган даврида камчиликлар билан муроса қилиб келди. Халқ контроли группаси ҳам камчилик ва нуқсонларнинг олдини олиш тўғрисида ғамхўрлик қилмади.

Тўғри, автохўжалигимизда ҳалол меҳнати билан бошқаларга ибрат кўрсатаётган юксак интизомли, ташаббускор коммунистлар кўп. Донцов, Колупаев, Аракелян, Санталов, Сбитнев, Демин, Гаврилов, Новичихин, Мельниковлар ана шулар жумласидандир. Улар хўжалик вазифаларини доим аъло даражада бажариш билан бирга, коллектив ўртасида катта оммавий-сиёсий ишларни ҳам олиб бораётирлар. Улар автобазадаги энг яхши агитатор, сиёсий ахборотчи ҳисобланадилар.

Бироқ, ўзининг интизомсизлиги, топширилган вазифага эътиборсизлик билан қараши туфайли коллектив ўртасида ўз обрўсини йўқотаётган коммунистлар ҳам бор. Караев, Петрунин, Жабборов ва Қодировлар интизомсизлиги сабабли план ва топшириқларни мунтазам бажармай келаётирлар. Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик вазифаси муҳокама қилинган партия йиғилишида коммунистлар ўз хулқ-атвори, интизомсизлиги билан коммунист деган номга доғ тушираётган бундай кишиларни қаттиқ танқид қилдилар.

«Главташкентстрой» нинг транспорт бошқармаси қошида партия комитети тузилгандан кейин ўтган бир йил давомида партия ички ҳаёти анча активлашди, ғоявий-сиёсий ва ташкилотчилик ишлари кучайди. Ҳар бир коммунистга партия топшириғи бериладиган бўлди. Кўпчилик коммунистлар сиёсий мактабларда, коммунистик меҳнат мактабларида билим олмоқдалар. Назарий семинарларда актив қатнашаётирлар. Автобаза бошланғич партия ташкилотида коммунистларнинг ишлаб чиқариш ҳамда партия топшириқларини қандай бажараётгани, ўзининг сиёсий билим даражасини қандай ошираётгани ҳақидаги ҳисоботлари эшитиб турилади.

Ишлаб чиқаришда яхши меҳнат қилаётган, ўзларини тўғри тутаётган, лекин бирон сабаб билан партия топшириғига эга бўлмаган ёки йиғилишларда камдан-кам сўзга чиқадиган кишилар билан мунтазам шуғулланиш, уларни энг актив коммунистлар қаторидан ўрин олишига эришиш — партия ташкилотининг муҳим вазифаси бўлмоғи керак.

О. ИВАНОВ,
«Главташкентстрой»га қарашли 5-автобаза шофери, КПСС аъзоси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТХОНЛАР ХИЗМАТИДА

УЙЛАРДАН ФОЙДАЛАНИЛАДИ

Гагарин районидаги «Янгиобод» совхози Сурхон — Шеробод даштида янги ўзлаштирилган ерларда ташкил этилган хўжаликлардан бири. Бу ерга партия даъвати, қалб амри билан кўп сонли чўлкуварлар кўчиб келишган. Улар «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш мақсадида фидокорона меҳнат қилишмоқда. Совхозга кўчиб келган кишилар учун икки қаватли янги уйлар қурилган. Унга давлатнинг кўп маблағи сарфланган. Афсуски, бу уйларда ҳеч ким яшамаяпти. Чунки, уйлар қурилган-у, лекин унда яшовчиларга қулайлик туғдириш ҳақида мутлақо ўйланмаган. Канализация системаси ишламайди, бошқа зарур коммунал-маиший қулайликлар, ишчилар молини сақлайдиган, ўтин-кўмир қўядиган ёрдамчи бинолар йўқ. Шу сабабли бинойидек уй-жойлар ташландиқ бўлиб ётипти. Уларнинг атрофида мевали ва манзарали дарахтлар ўрнига янтоқ, шўра ўсяпти. Бу ҳол ишчиларни ачинтиряпти-ю, лекин район ва совхоз раҳбарлари парво қилишмаяпти.

Совхоз ишчиларидан олинган ана шу мазмундаги хат текшириш ва чора кўриш учун Гагарин район ижроия комитетига юборилган эди. У ердан олинган жавобда айтилишича, хатда келтирилган фактлар тасдиқланган. Совхоз дирекцияси ва ишчилар комитети 1973 йилда уйларни ремонт қилиш, канализация системасини ишга тушириш ҳамда бошқа коммунал-маиший қулайликларни вужудга келтириш, ҳар бир уй учун ёрдамчи бинолар қуриш, уйларни фойдаланишга топшириш, уларнинг атрофини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш тадбирлари белгилаган.

Андижон электроаппарат заводининг меҳнатсевар электр-монтажчиси Моҳидил Юсупова ишлаб чиқариш топшириқларини аъло даражада бажариш билан бир қаторда ўзлаштирилаётган янги хил маҳсулотларни монтаж қилишда ҳам актив иштирок этаётир. Суратда: электрмонтажчи Моҳидил Юсупова иш устида.

В. Сироткин фотоси.

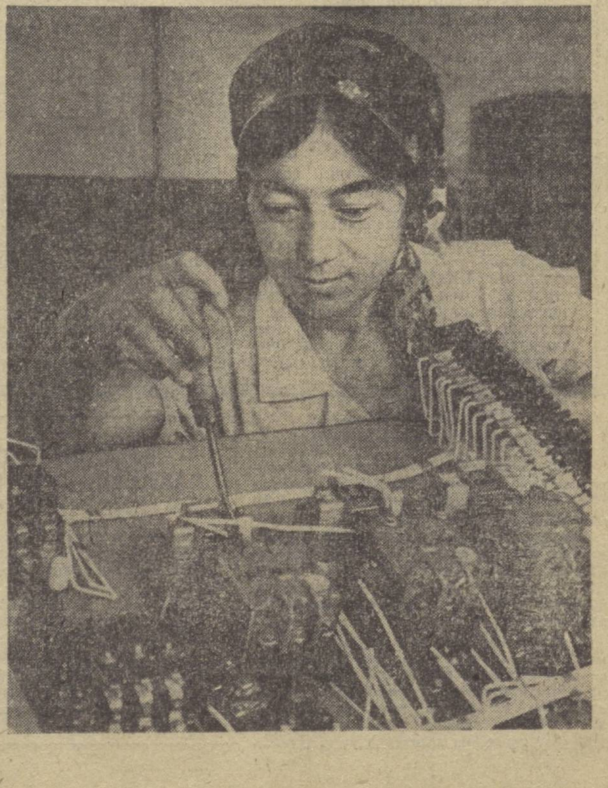

Газетхонлар илтимосига кўра

„ҲУЗУР“, КАЙФ, ФОЖИА

Спиртли ичимликнинг найранги шундаки, у аввало кишига дўст, ҳамдард бўлиб кўринади. Шунинг учун ҳам баъзи одамлар унга қўл берадилар, ортидан эргашадилар, сўнг бирор балога дуч келганларидан ўзлари бехабар қоладилар. Ичкиликка ружу қилган киши оҳу ортидан қувиб, қоплонга дуч келиб қолган овчига ўхшайди.

Спиртли ичимлик қадимги халқларни ҳам ўзига «мафтун» этган. Ўша пайтдаёқ ичкиликнинг одам наслига путур етказиши маълум бўлган. Ривоятларда айтилишича. паҳлавон Юпитер чўлоқ фарзанд (Вулкан) кўрган. У бунинг сабабини сўраганда донолар: бунинг сабаби ичкиликда дейишган.

Даҳшат, аммо ҳақиқат.

Халқ ақл-заковати ҳавола этган бу ажойиб ҳикмат одамларнинг бироз бўлса-да, кўзини очди, ҳушига келтирди. Шушу юнонлар, римликлар орасида 30 ёшгача ичиш қатъий ман этилди. Бу ёшгача киши соғлом фарзанд кўриши керак деб, ҳатто никоҳ маросимларида ҳам куёв билан келинга спиртли ичимлик берилмаган.

Спиртли ичимликнинг наслга салбий таъсири ҳақидаги бу маълумотлар орадан қанча вақт ўтмасин ўз кучини йўқотмади.

Буқрот (Гиппократ) **«Болаларнинг заиф ва касалманд бўлишларига бадмастлик сабаб»** дейди. Ниҳоятда тўғри бўлган бу фикрни ҳозирги замон олимлари ҳам якдиллик билан қувватлашади.

Болгариялик олим Ефремовнинг маълумотига кўра, алкоголь истеъмол қилиб юрган 23 оилада 15 та ўлик, 8 та заиф чақалоқ туғилган. Машҳур медицина олими И. Багдонович ҳузурига бир ота уч фарзандини етаклаб келади. Катта қизининг зеҳни ниҳоятда паст бўлгани учун синфда қолаверган, ўртанчасининг тутқаноғи бор экан. Учинчисининг лаби тиртиқ, бурни қийшиқ бўлган. Текшириш натижасида ота-онанинг арақ ичиш одати борлиги аён бўлади.

Аниқ маълумотларга кўра, бир оила бошлиғи ичмаган вақтида соғлом ўғил-қиз кўрган. Ича бошлагандан сўнг туғилган тўртта фарзанд касалманд бўлиб қолган. Америкада бир оилада 11 фарзанд бўлиб, шундан тўрттасини ота кайф вақтида орттирган. Болалардан бирининг ақли паст, иккитаси арақхўр, биттаси тутқаноқ дардига мубтало бўлган.

Атоқли совет психиатрлари В. А. Гиляровский, И. П. Мережевский, В. М. Бехтерев маълумотларига кўра, ичадиган оила бошлиқларининг фарзандлари кўпинча руҳий хасталикларга, айниқса тутқаноқ (эпилепсия) дардига дучор бўладилар. Совет олими И. В. Стрельчук бир вақтлар ичкиликка муккасидан кетган оталарни даволаган эди. Эндиликда эса шу дарддан холи қилиш учун уларнинг фарзандларини даволаяпти.

Спиртли ичимликлар ҳатто жониворларга ҳам салбий таъсир этиши тажрибада тасдиқланган. Олимлар бўғоз қуёнларга оз-оздан алкоголь бериб кўришган. Натижада уларнинг 61 процентининг боласи нобуд бўлган. Бўғоз денгиз тўнғизларига ҳам спиртли ичимлик бериб турилганда, уларнинг 89 проценти зарар кўрган.

Олимларнинг таъкидлаши ва тажрибанинг тасдиқлашича, сурункали ичиб юриш наслга

ОЛИМЛАР ИЧКИЛИКНИНГ ЗАРАРИ ҲАҚИДА

уч хил йўл билан зарар кўрсатади. Биринчидан, наслда алкоголга мойиллик пайдо бўлади, иккинчидан, ичадиган оналарда ҳомила алкоголь билан «суғорилиб» туради ва ниҳоят, фарзанд хаста бўлиб туғилади.

Арасту (Аристотель) болаларнинг соғлом бўлишида оналарнинг масъулияти ниҳоятда катталигини таъкидлаб ўтган. У очиқдан-очиқ ичкиликка берилган оналарнинг фарзандлари ўз оналарига ўхшаш бўладилар, деган фикрини олға сурган эди.

Дарҳақиқат, ютилган спиртли ичимлик эмизикли онанинг кўкрагига 15 минутда етиб келади. Натижада бегуноҳ гўдак сут билан бирга оғуни ҳам қўшиб истеъмол қилишга мажбур бўлади, у алкоголга мойил бўлиб қолади.

Машҳур Гомер спиртли ичимликнинг организмга умумий таъсиридан бохабар бўлган. У маст одамни шундай тасвирлаган: **«Вино жуда кучли, у оқил одамни ҳам овозининг борича ашула айтишга, тинмай кулишга ва ҳатто, рақсга тушишга мажбур этади. Вино одамни шундай ярамас сўзларни айтишга ундайдики, яхшиси, бу сўзларни тилга олмаган маъқул».**

Спиртли ичимликнинг жиноят билан ҳамоҳанглиги ҳақида биринчи бўлиб фикр юритган олимларнинг бири скифилик Анахарсисдир. У ичимликнинг ёмон оқибатлари ҳақида қуйидагиларни ёзган: **«Узум уч хил ҳосил беради: ҳузур, кайф, фожиа».** У ўз фикрини давом эттириб, ичкиликнинг миқдор муаммоси устида тўхтайди. **«Биринчи қадаҳ—**, дейди Анахарсис, — **соғлиқ учун ичилади, иккинчи қадаҳ кайф учун, учинчи қадаҳ — сурбет бўлиш учун, тўртинчи қадаҳ эса ақлдан озиш учун».** Шундай қилиб, спиртли ичимликнинг бош мияга етказадиган зарари оқибатида фожиа рўй беради.

Бу гаплар бундан қарийб 2,5 минг йил аввал айтилган. Лекин бу доно фикрлар ҳамон ўз аҳамиятини йўқотмаган. Чунки, ҳануз уй, кўча, ишхонадаги ҳалокат ва жиноятларнинг қарийб 80 проценти кайф ёки мастлик орқасида содир бўлаётир.

Анахарсис замондошларидан файласуф ва математик Пифагор ва юнон драматурги Софокл ютилган спиртли ичимликнинг биринчи навбатда инсон ақлига путур етказишини таъкидлашди. Пифагорнинг фикрича, **мастлик — ақлсизликнинг машқидир.** Демак, ақл ўрнини жаҳл, меҳр ўрнини жаҳолат эгаллайди. Софокл ҳам **«Маст жаҳл, жаҳолатнинг асиридир. Ичганда ақл қочиб кетади...»**, — дейди.

Юқорида номи тилга олинган Буқрот **«кайфвор юриш-туриш ва бирор машғулот билан шуғулланмаслик кишини иллат, нуқсонга дучор қилади»** дея тубанлик сабабларини ўз вақтида айтиб ўтган эди.

Аслида ҳам, вино 7-10 минутда мияга етиб келади. Арақ, айниқса спирт ундан ҳам тез мияда «ҳозиру-нозир» бўлади. Қорин қанча оч бўлса, ичкиликнинг мияга йўли шунча қисқадир. Маълумки, спиртли ичимлик таъсирида андиша ва ҳаё, инсоф ва сабр каби одамий фазилатларга раҳна солинади. Ичкиликка муккасидан кетган одам сурбет, шилқим бўлади, жаҳолат ботқоғига ботиб, баъзан қутурган ҳайвоннинг қилиқларини қилади. Ичкилик натижасида бош миянинг сифатлари шунчалик ўзгариб кетадики, аста-секинлик билан бўлса-да, унда жиддий руҳий ўзгаришлар рўй беради. Бундай киши Сенека таъбири билан айтганда, **сир сақлай олмайди, ваъдасининг устидан ҳам чиқмайди.**

Доноларнинг ичкиликбозлик ва алкоголизм ҳақида айтган юқоридаги қимматли фикрлари деярли барча халқлар томонидан қабул қилинибгина қолмай, бизнинг мамлакатимизда қонуний кучга ҳам эга бўлди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг алкоголизм ва ичкиликбозликка қарши курашни янада кучайтириш тўғрисида қабул қилган қарорида бу соҳада олиб бориладиган тарбиявий ишлар, вазифалар очиқ-ойдин кўрсатиб берилган.

Алкоголизмга ва ичкиликбозликка қарши кураш инсон учун, инсон насли учун, социалистик жамиятнинг бошланғич ячейкаси бўлган соғлом оила учун, қолаверса, жамият ва унинг порлоқ истиқболи учун кураш демакдир.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

Ёзувчилар пахта далаларида

ЕР ВА ОДАМЛАР

Самолёт Андижон устида доира ясаб, секин пастлай бошлади. Еримизнинг улуғворлигини, унинг нақадар кенглигини яна бир бор ҳис этдик...

— Бу пахта далалари қайси районга қараркин?

— Ленин районидаги Ленин номли колхоз ерлари бу, — жавоб берди ёнимизда ўтирган андижонлик ҳамроҳларимиздан бири. Биз бир-биримизга маъноли қараб қўйдик. Чунки, худди шу колхозга кетаётган эдик. Дарҳақиқат, бу хўжаликка қарашли пахта майдонларининг катта қисми Андижон аэропортига туташиб кетганди... Далага йўл олдик. Лекин, ҳатто дала шийпонлари ёнида ҳам биронта пахта хирмонини кўрмадик. Бу бизни ҳайратга солди. Саволимизга йигирма иккинчи бригада бошлиғи Қурбон ака Отажонов жавоб берди:

— Пахталарни ифлос қилмаслик, уни юқори сортларга топшириш мақсадида, — деди у.— терилганини пешма-пеш бир йўла тележкаларга юклаб, пунктларга жўнатмоқдамиз. Колхозимиз бўйича ана шундай тадбир қўлланилмоқда.

Бригада бошлиғининг бу сўзлари бизга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Пахта териш ва тайёрлаш суръатларини кучайтириш чоралари тўғрисида»ги қарорини эслатди. Мазкур қарорда пахта ҳосилини юқори сортларда териб олиш ва давлатга топшириш лозимлиги алоҳида қайд қилинган. Кейинчалик маълум бўлишича, колхозда ташкил этилган 25 кишидан иборат сифат учун курашувчи группа ҳам бу соҳада намуна бўларли иш қилмоқда.

Бригада иши билан танишар эканмиз, Оби ҳаёт сув станцияси «Ҳақиқат» тармоғининг нариги томонини эгаллаган қўшни бригада тарафдан икки киши бизга қараб кела бошлади.

— Олдингиси, — деди бизга аэропортда ҳамроҳ бўлган андижонлик дўстларимиздан бири ўрта бўйли, қотмадан келган, лекин суяги миқти, қорамағиз кишига ишора қилиб, — шу колхоз партия ташкилотининг секретари Одилжон Аҳмедов.

Биз Одилжон Аҳмедов билан, колхоз раиси Абдуманноб Узоқов билан илгари ҳам бир неча марта учрашган эдик. Шунинг учун ҳам салом-аликдан сўнг суҳбатимиз колхознинг бугунги юмушларига кўчди.

Колхоз 1972 йилда 1484 гектар майдонга чигит экиб, давлатга ҳар гектаридан 29 ярим центнердан «оқ олтин» топширишни планлаштирган, бунинг учун қиш ойлариданёқ қизғин иш бошлаб юборган эди. Ернинг шўрини ювиш, шудгор қилиш, маҳаллий ва минерал ўғит жамғариш, уларни ерга солиш, экиш кампаниясини қисқа муддатда сифатли ўтказиш ва ғўзаларга дастлабки ишлов бериш каби ишлар кўнгилдагидек олиб борилди. Ўз фаолиятларидан колхозчилар ҳам, правление раҳбарлари ҳам мамнун эдилар.

Аммо 4 июнь куни тушдан кейин кутилмаганда колхоз далалари устида қора булутлар пайдо бўлиб, аввал сел келди, сўнг қаттиқ дўл ёғди. Ҳар бир донаси нўхатдек, ҳатто ундан ҳам каттароқ бўлган дўл каттадан-кичик ҳаммаанинг тинчлигини бузиб, кўнглига ташвиш, юрагига ғулғула солди.

— Соатимга қараб турдим, — деди Абдуманноб Узоқов бу ҳақда ҳикоя қилар экан, — роса ўн саккиз минут ёғди. Лекин менга ўн саккиз соатдек бўлиб туюлди. Дўл эмас, юрагимга тош ёққандек бўлди. Шунақа эсанкираб қолибманки, дўл тингандан кейин ҳам михлангандек қимир этмай тураверибман. Юрагимнинг санчий бошлаганига ҳам эътибор бермапман.

Ҳа, ўша кунги сел ва дўл бу колхозда кўпларнинг вужудини савалаб ўтди.

Дўл тиниши билан бутун колхозда бонг урилди, қатқалоқни юмшатиш юзасидан шошилинч чоралар белгиланди, колхоздаги каттадан кичик барча аҳолини бу ишга сафарбар этиш режалари тузилди.

Правление раисининг кабинети ўз-ўзидан қатқалоққа қарши кураш штабига айланди. Уч сутка давомида бу ерда ҳам, пахта далаларида ҳам кечаю-кундуз иш қайнади. Чунки ишга яроқли ҳар бир киши қўлига кетмон, теша олиб далага чиққан эди. Вазифа — уч кун давомида барча майдонлардаги ғўзаларнинг қаддини тиклаш ва тагини юмшатишдан иборат эди. Бу муддатдан бир кун ўтиб кетса ҳам ғўза туплари бўғилиб нобуд бўлар эди. Уч кун давомида 1484 гектар майдондаги ғўзаларнинг тагини колхоздаги ишга яроқли кишилар, шунингдек мавжуд 30 та универсал трактор билан юмшатиб чиқишга улгуриш амри-маҳол эди. Колхоз раҳбарларининг боши қотди. Нима қилиш керак?

Мусобақадошлар асқотишди. «Правда Востока» колхозидан 600 киши ёрдамга келди. Улар ўзлари билан бирга 40 та трактор олиб келишган эди.

Жанг уч сутка давом этди. Бу муддат ичида правление активлари уйқи нима-ю, дам олиш нималигини билишмади. Тўртинчи куни колхозчилар ҳам, раҳбарлар ҳам, пахта майдонлари-ю, ғўза туплари ҳам енгил нафас ола бошлади. Шундай қилиб, одамлар ўз қудратларини яна бир карра намойиш қилдилар.

Лекин ҳали кураш тугамаган, ташвиш тўла аримаган эди. Чунки, агротехника қоидаларига асосан ғўза қатор ораларига ишлов бериш, ўғит солиш, суғориш каби планли ишлардан ташқари табиий офат туфайли зарар кўрган ғўзаларни қўшимча парвариш қилиш каби жуда катта тадбирлар олдинда турарди. Эндиликда бутун кучни ана шу ишларга сафарбар қилиш лозим эди. Правление колхозчилар билан бамаслаҳат иш кўриб, янги тадбирлар белгилади. Ҳар бир бригада, ҳар бир колхозчи, ҳар бир механизаторга конкрет вазифалар топширилиб, иш натижалари кундаликда назорат қилиб борилди.

Айни кунларда колхоз далаларида оқ атиргулдек очилиб ётган чаман-чаман пахталар ана шундай жонбозликнинг, бир тан-бир жон бўлиб қилинган коллектив меҳнатнинг, ташкилотчиликнинг, партия ва совет ташкилотларининг яқиндан берган ёрдамларининг самараларидир.

Далаларни кезиб, эгатларни оралар эканмиз, бодроқдек очилиб ётган чаман пахталарнинг ҳар бир чаноғи бутун йил давомида, айниқса сел ва дўлдан кейин тўкилган тер томчилари бўлиб кўринади кўзимизга.

— Ўлиб тирилган ғўзалар, — деди шерикларимиздан бири образли ифода қилиб. — Ҳа, олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада етиштирилган дурдоналар осонликча бунёдга келмади.

15-бригада дала шийпонига яқинлашар эканмиз йўл бўйида онда-сонда учраб турадиган, прицепдан тушиб қолган бир-икки тутам пахталарни териб юрган мўйсафидга дуч келдик. Салом бериб ота билан суҳбатда бўлдик. 71 ёшли табаррук отахоннинг исми шарифлари Ҳожиохун Аҳмедов экан.

Улуғ Ватан урушида немис фашистларига қарши жангларда чап қўлининг панжасини қолдириб келган, иккинчи группа инвалиди бўлмиш пенсионер ота ҳозирги долзарб кунларда эл ишидан четда қолмаслик учун қўли-қудрат ёрдам беришни кўнглига тугибди. Шу ният билан правлениега мурожаат қилибди. Колхоз бўйича жами 48 кишидан иборат нобудгарчилик назоратчилари группаси ташкил этилган экан. Ота ҳам улар сафидан ўрин олибди. Ҳожиохун отанинг чап қўлига тақилган қизил боғичда ҳам «Нобудгарчилик назоратчиси» деган сўзлар ёзилган.

Пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг Леонид Ильич Брежнев иштирокида Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишидан сўнг ўз зиммасига қўшимча мажбурият олган механизаторлардан бири — шу бригада аъзоси коммунист Қўлдошбой Парпиев. У СССРнинг ташкил топганига 50 йил тўлиши шарафига тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинасида бу йил 300 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган эди. Пахтакор республикалар партия активининг йиғилишидан кейин бу рақамга яна 50 тонна қўшилди. Биринчи класс механик-ҳайдовчи, 1965 йилдан КПСС аъзоси бўлган бу забардаст йигит ўз мажбуриятини узоғи билан 20 октябрга қадар бажариш учун астойдил меҳнат қилаётганлигини бригада бошлиғи ҳам, колхоз раҳбарлари ҳам ғурур билан ҳикоя қилишди. Колхоздаги мавжуд 16 та терим агрегатини бошқараётган бошқа механизаторлар ҳам ана шундай юқори меҳнат унумига эришмоқдалар.

Гап мавзуи илғор теримчи хотин-қизларга кўчди. Колхоз партқомининг секретари ўртоқ Одилжон Аҳмедов мавсумда ҳар бири 5-6 тоннадан пахта териш мажбуриятини олиб, айни кунларда 250 килограммгача етказиб «оқ олтин» тераётган Мукаррам Долимова, Тўйдихон Юсупова, Муқаддамхон Мадумарова, Хосиятхон Собирова сингари чеварларнинг номларини бирма-бир тилга олди.

Ана шулар меҳнати туфайли ҳозиргача терилган пахта йиллик планга нисбатан 80 процентни ташкил этибди. СССРнинг 50 йиллиги шарафига ҳар гектар пахта майдонидан 50-55 центнердан «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олган Абдуллажон Қаҳҳоров, Зокиржон Мадаминов, Обиджон Қирғизов ва Мухторжон Юсупов ўртоқлар бошлиқ бригадалар эса марраға яқинлашиб қолдилар.

Ленин номли колхознинг барча меҳнаткашларига муваффақиятлар тилаб, Хўжаобод районига ўтдик. Шу нарсага амин бўлдикки, Ленин номли колхоздаги шу кунги қайноқ ҳаёт, кўтаринки руҳ ва баракали меҳнат областнинг бошқа хўжаликлари учун ҳам характерли экан. Киров номли боғдорчилик совхози, «Россия» колхози дала меҳнаткашларининг фаолияти билан танишиб, бунга ишончимиз комил бўлди.

Рамз БОБОЖОН,
Григорий МАРЬЯНОВСКИЙ,
Муҳаммад ХАЙРУЛЛАЕВ.

ИЗБОСКАН районидаги «Ўзбекистон» колхозининг механизатори Тўхтахон Улжабоева ўз ҳамкасби — «Партия XX съезди» колхозининг механизатори Ҳуринисо Отақўзиева билан мусобақадош. Улар мавсумда 400 тоннадан «оқ олтин» териб бериш иштиёқида пахтазорда жавлон урмоқдалар. Суратда: Тўхтахон Улжабоева ва Ҳуринисо Отақўзиевалар.

Т. Исмоилов фотоси.

● ●

КОСОН районидаги «Косон» совхозининг моҳир механизатори Ражаб Қўзиев мавсумда 450 тонна дурдонани бункерлардан тўкишга аҳд қилган. У ўз сўзининг устидан чиқиш учун «Ўзбекистон» маркали агрегати билан кунига 8-9 тоннадан «оқ олтин» термоқда. Суратда: Ражаб Қўзиев рулда.

А. Тўраев фотоси.

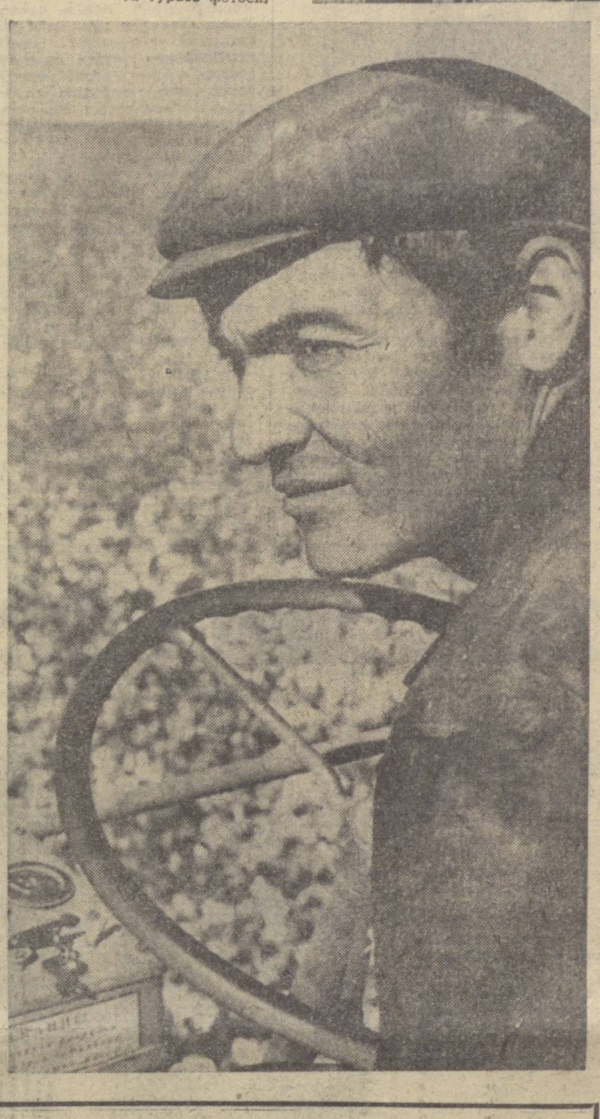

ЗАФАР сатрлари

ПЛАН ТЎЛДИ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қоракўл районидаги «Октябрь», Свердлов районидаги Киров номли, Шофиркон районидаги Карл Маркс номли колхозларнинг пахтакорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Уларнинг ҳар қайсиси давлатга 2300 — 2700 тоннадан уруғлик пахта етказиб бериб, бу соҳадаги планни муддатидан илгари бажарди.

Қоракўл районидаги «Октябрь» колхозининг У. Қораев, Қ. Ҳасанов, Б. Пардаев, У. Жумаев ўртоқлар бошлиқ бригадалари «Тошкент-3» навли уруғлик пахтадан айниқса мўл ҳосил кўтардилар. Қ. Мўминова, Н. Эшонова, Х. Қутлиева сингари ўнлаб чеварлар кунига 280 — 300 килограммдан уруғлик пахта териб эл ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Пешқадам хўжаликларда уруғлик пахта тайёрлаш ва давлатга сотиш қизғин давом этмоқда.

Т. НАЗИРОВ.

УЧҚЎРҒОНЛИК МЕХАНИЗАТОРЛАР

«Андижон» колхози юбилей йилида 5100 тонна пахта етиштириб, шундан 3500 тоннасини машиналарда териб олишга қарор қилган. Шу кунларда колхоз далаларида «зангори кема»лар жавлон урмоқда. Илғор механизаторлар бункерлардан 14-15 тонна пахта тўкиб, катта хирмонга муносиб улуш қўшмоқдалар.

Кеча Абдуғаффор Мўминов бункердан 16 тонна пахта тўкканининг гувоҳи бўлдик. Илғор механизатор билан мусобақалашиб ишлаётган Қодиржон Тўйчибеков, Каримжон Ҳукуматов ўртоқлар ҳам кунлик ўсишда мусобақадошига тенглашиб қолдилар. Кеча механизаторларнинг ҳаммаси 8-10 тонналик маррани эгаллади. Натижада колхоз бир кунда йиллик планнинг 3 процентидан ошириб пахта тайёрлашга муваффақ бўлди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Китоб райони чорвадорлари давлат қабул пунктларига 2860 тонна серқаймоқ сут топшириб, йиллик планни ортиғи билан бажардилар. Шу кунларда мажбурият ҳисобига сут сотиляпти.

Ҳ. РАҲМОНОВ.

* * *

11487 дона қоракўл тери тайёр! Яккабоғ райони чорвадорлари шунча миқдорда қоракўл тери топшириб, тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили планини ошириб ўринлатдилар. Бу планда белгиланганидан 987 дона кўпдир. Ана шу муваффақиятга «Авангард» йилқичилик заводи, «Марксизм», «Қизил Ўзбекистон» ва Калинин номли колхозларнинг чорвадорлари катта ҳисса қўшдилар.

Г. РАҲМАТОВ.

ЮҚОРИ Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг илғор механизатори Эркабой Бекбоев ўз агрегати билан кунига 9-10 тоннадан пахта териб механизаторлар ўртасида пешқадамлик қиляпти. Суратда: Эркабой Бекбоев.

А. Ахатов фотоси.

КЕЛИН

(ШИНГИЛ ҲИКОЯ)

Бир қиз кўчани гумбирлатиб машина ҳайдаб ўтди.

Дарвоза ёнидаги супачада чордона қуриб ўтирган чолнинг кўзларига иссиқ кўриниб кетди у. Ким бўлдийкин, қаерда кўрган эканман? — хаёлидан ўтказди чол.

Шу пайт кўчада ўйнаб юрган болалар «Зуҳра опа, ҳо Зуҳра опа» дея машина кетидан югуришди.

Чол сесканиб кетди. Беихтиёр ўрнидан тураркан, наҳотки менинг ўша келиним бўлса? — деган савол кўз ўнгидан чақмоқдек ўтди. Ҳассасига суяниб қолди. Бу маҳал қиз кўздан ғойиб бўлганди.

Чолнинг вужудини титроқ босди. Машина ҳайдаб кетаётган қизга етиб олмоқчи бўлди. На чора! Қарилик... Шундоққина рўпарасидаги кўприк ҳам гўё беш-олти чақирим олисдагидек туюлди. Бир амаллаб кўприкка етиб олгунча қора терга ботди...

Ариқнинг нариги бетидаги пахтазор кўзни қамаштиради. Машиналар денгизда сузиб юрган елканларни эслатади. Чайқалиб, вазмин тебраниб келишяпти. Олдиндаги машина ҳадемай чолни босиб кетгудек. Шуни хаёлидан ўтказаркан, чол ўзини четга олмоқчи бўлди. Бир зум серрайиб қолди. Йўқ, бояги агрегат пайкал бошига чиқиб, бункердаги пахтасини тележкага бўшатиб, тағин эгат оралаб кетмоқчи. Рулда — ҳалиги қиз.

Чол ҳассасини боши узра баланд кўтариб, алланималар деб бақира бошлади.

Қиз «Нима бўлдийкин» деб кўнглидан ўтказиб, «зангори кема»сини тўхтатди.

Чол яқин борди-ю таниб қолиб:

— Зуҳра?!. — деди-ю, икки қадам орқага тисарилди. Рўпарасида кўк комбинезон кийган ўша келини турарди. Чол суқланиб қаради: у комбинезонининг юқори тугмаларини ўтказмаган, ички костюмига қадалган «Олтин юлдуз» кўкракларини янада юксак, улуғвор кўрсатиб турарди. Ҳа, бу — Чори бобонинг келини — Зуҳрахон эди.

Чори бобо келинидан бекинмоқчи бўлди. Лекин қаёққа...

Унинг назарида пахта тераётган бошқа механик-ҳайдовчилар ҳам «айб ўзингизда, отахон!» — деяётгандай туйилди.

Шунда Чори бобо бундан бир неча йил илгари содир бўлган воқеани эслади: Зуҳрахон бир ойлик келин эди ўшанда. Дугоналарининг механизаторлик курсига бориб ўқишини эшитиб, уларга эргашди. Бироқ қайнотаси Чори бобо «механизаторликка ўқишга борса очилиб кетади, ёмон йўлга кириб кетмаса», деб гумонсираганди. Аммо Зуҳрахон ўз сўзида турди. Чори бобо ўғлининг ҳам ҳаёт йўлига тўғоноқ бўлди. Аттанг...

Мана энди шуларни эслаб, Зуҳрахоннинг катта мартабага етганини кўриб пушаймон қиляпти. Сўнгги пушаймон...

Зуҳрахон «Ўзбекистон» машинасини эгат оралатиб бораётганида, Чори бобо «ўғлимга бир маслаҳат солиб кўрай-чи, ҳали ҳам кеч эмас, балки»... деган ширин хаёллар билан ҳаллослаб уйига ошиқди.

Самад ҚОДИРОВ.

ШОЛИ—ДАВЛАТГА

Республика областларида шоли ўриш ва тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — ўрилган майдон гектар ҳисобида, учинчи стун — бажарилиш проценти, тўртинчи стун — давлатга топширилган шоли тонна ҳисобида бешинчи стун — бажарилиш проценти.

Сурхондарё	1642	52,8	3955	49,4
Хоразм	4996	56,5	13370	47,7
ҚҚ АССР	10355	38,8	28885	44,4
Сирдарё	1991	31,6	2758	14.9
Андижон	644	23,3	865	12,3
Наманган	719	21,4	378	8,4
Фарғона	574	22,9	141	4,0
Тошкент	1500	14,6	567	2,1
Самарқанд	56	3,2	36	1,0
Республика бўйича:	22457	34,2	50955	30,9

ЯНГИ МАРРАЛАР

Ворошилов районидаги «СССР 50 йиллиги» ихтисослаштирилган шоличилик совхозининг коллективи фидокорона меҳнат қилиб, юқори ҳосил етиштирди. Ўрим ва шоли янчиш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Шоликорлар ўртасида бошланган социалистик мусобақада Мирза Каттабеков бошқарувчилик қилаётган бўлим меҳнат аҳли олдинда бораётир. Бўлимга қарашли майдонларнинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олинмоқда.

— Бу йил 600 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдик, — дейди М. Каттабеков,— шоли ғарқ пишди. Ўримни жадал давом эттиряпмиз. Ҳосилнинг ҳаммасини 10 иш кунида саранжом-саришталаб оламиз. Давлатга планда кўзда тутилгандан 30 процент кўп шоли топширамиз.

Совхознинг қайси бўлими ёки бригадасида бўлманг, ҳамма жойда ўрим-йиғим ва шоли янчиш тезкорлик билан олиб борилаётганини кўрасиз. Шоликорлар СССРнинг 50 йиллиги шарафига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Т. ТУҚЛИБОЕВ.

„ҚАНОТЛИ“ ДЎКОНЛАР

ФЕЛЬЕТОН

— Ҳай, қизим, тўхта! Жиндаккина нарса олмоқчийдим!

— Ҳай-ю, читтийгул! Биз кетдик, момо! Керак бўлсак, Тошкентдан топасиз.

Автолавка кўча чангитиб жўнаб қолди. Бор бўлгур дўкончи шунчалик шошилиб, қаерга кетяпти? Кампир йўл ўртасида оғзини ланг очганича, ҳайрон. Набираларини пахта теримига — ҳашарга жўнатиб: «Яхши ишланглар, дўмбоқларим, сенларга кўйлак, қалпоқ олиб келаман», — деб ваъда берган эди. Энди нима қилсин?

— Ҳа, айтгандай, Тошкентдан топасиз, девди-ку! — онанинг жаҳли чиқди. — Донога Тўйтепа нима йўл, деган эканлар. Ҳай-ю, читтийгул, менам кетдим Тошкентга!

Кампир йўлга отланди.

Ҳозир қишлоқларимизда авжи йиғим-терим палласи. Баҳодир деҳқонларнинг, айниқса, пахтакорнинг ҳар бир минути олтинга баробар. Шу боисдан элу-юрт уларга мадад беришга ошиқмоқда, кўмаклашмоқ да. Таажжуб! Шундай экан, бояги автолавка нега йиғим-терим билан банд бўлган кишилар ҳузурига эмас, шаҳарга шўнғиди?

Ўтган чоршанба куни тонг отар-отмас Тошкент шаҳри чеккасида, Бектемир кўпригининг нариёғида — Чирчиқ дарёси бўйидаги сойликда чанг-тўзон кўтарилди. Автомашиналар бир-бирига йўл бергиси келмай «баба»лашади. Шофёрларнинг мақсади аниқ. Қулайроқ жойни эгаллаб олмоқчи. Орадан бир соат ўтар-ўтмас бу ер каттагина бозор тусини олди. Тўрт томонда бақир-чақир:

— Кеб қолинг, кўрпалик сатинга!

— Кеб қолинг, иссиқ қўлқопга!

— Арзонлаштирилган моллар бор, адашманг харидор!

Янгийўл районидаги «Ленинизм» сельпосига қарашли 1-магазин мудири Турғун Сайдалиевга балли! Шундоққина бозорнинг оғзига жойлашиб олибди. Турли-туман молларни рўпарасига шундоғам боплаб териб қўйибдики, кўрган одам: «Яша, ўғил бола, баззозлардан қолишмайсан!» — демай иложи йўқ. Давлатнинг «56-31 ТШВ» номерли катта автомашинаси бугун Турғуннинг хизматида.

«Ленинизм» сельпосининг 2-махсус магазини сотувчиси Ҳакима Турғунова ҳам бўш келмабди. Бу ерга 829 сўмлик турли-туман моллар олиб келган экан. Тупроққа қоришиб ётганига эътибор берилмаганида, молларни у «чиройли»гина қилиб териб қўйибди.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» сельпоси раҳбарларига офарин. Негаки, улар Тошкент шаҳрининг шундоққина биқинида бунёд бўлган ясама бозор харидорлари хизматига ўзларининг муносиб «ҳисса»ларини қўшишмоқда. Юқорида таъриф-тавсиф этиб ўтилганидан ташқари, Рихси Умарова ҳамда Карима Тошқўзиева мудирлик қиладиган йигирма икки ва йигирма учинчи магазинларнинг холис хизматлари бунга яхшигина мисол бўла олади.

Оржоникидзе районидаги Дўрмон сельпоси бошлиқлари-чи? Уларнинг бу соҳадаги хизматларини камситиш инсофданми?! Асло!

Шу жумлаларни эндигина оқ қоғозга тушираётганимизда, аллақаердандир ғалати садо келди:

— Қуруқ гап кетмайди! Далил керак, ҳа!

— Хўп бўлади. Мана, масалан, Раҳима Мирзабекова мудирлик қилаётган 21-магазин «49-41 ТША» юк машинаси билан дала қолиб шаҳарга йўл олди. Абдумалик Мўминов арзонлаштирилган моллар юкланган махсус автолавкани унинг кетидан ғизиллатди. Иккинчи магазин мудири Сирожиддин Рўзибоқиев ҳам ўшалар билан изма-из жўнади.

— Шунақами? Мақтасангиз ҳаммани баравар мақтанг! Бировга ўнг кўз билан, бировга сўл кўз билан қараманг! Ҳа, дала меҳнаткашларига хизмат қилишдан қочиб, Тошкент шаҳрида айш қилиб юрган савдо ходимлари фақат шуларми?!

— Шошманг... Ҳозир...

...Ана шундай қилиб, Чирчиқ бўйида бозор авжга чиқди. Юқори Чирчиқ районидаги Янгибозор сельпосига қарашли биринчи магазин сотувчиси Вазира Толипова, иккинчи магазин ходими Зарифа Маражабова, Тўйтепадаги коопунивермаг ходимлари Светлана Никитина, Сон Инна, Жамол Амировалар, Қибрай сельпосига қарашли «17-79 ТШД» номерли кўчма автолавка сотувчиси Ҳамидулла Аъзамов, Тўйтепа сельпосидаги 9-магазиндан Саодат Жўраевалар ҳам шу куни талай савдо қилишди. «33-17 ТШЗ» ва «72-03 ТША» номерли автолавкаларнинг сотувчилари ҳам қандларини уриб кетишди.

Хайрият, бояги онахон ҳам ҳаллослаб етиб келди.

— Войбў! «Ҳафталав»калар қаёқда десам, шу жойда экан! — катта йўл ёқасида ҳайрон бўлиб қараб қолди она.

Бири сотяпти, бири оляпти. Ҳаммаси рўзғор учун зарур буюмлар. Шаҳарга келтирилмай, қишлоқнинг ўзида сотилса ҳам бемалол кетади. Фақат пахта далаларига, шийпонларга олиб чиқиш керак, холос. Район марказига, шаҳарга келишга ҳозир деҳқоннинг вақти йўқ. Ҳай, аттанг, сотувчилар осонгина йўлни танлашибди!

Ана шу ҳақда ўйлар экан, онанинг дили ранжиб, эҳ аттанг, деб қўйди.

Она тупроққа қоришиб рангирўйидан бегона бўлаётган газмол, кийим-бошларни кўздан кечирди. Набираларига кўйлак, уч-тўрт ғалтак ип олди. Кейин сотувчи қизга кесатиқ қилди:

— Дўконларингдан илон чиққанми, деймаи, она қизим? Бу ерларда нима қилиб адашиб юрибсизлар?!

— План керак! Шу гапингизни хўжайинларимизга бориб айтинг.

— Ҳа, шунақа денг? План керак! Энди биздақа деҳқонларга бир икки ғалтак ип, беш-олти метр газлама зарур бўлиб қолса, ҳай-ю читтийгул, деб шу ерга келар эканмиз-да?!

— Бу ёғиниям хўжайинларимиздан сўрайсиз. Шунақа! Бошлиқларимиз қўярда-қўймай жўнатишмаса, бу ерга келармидик.

Наҳотки, шу гап рост бўлса? Бу саволга аниқ жавобни Тошкент область матлубот жамиятидаги ўртоқлардан кутамиз.

Усмон ЮСУПОВ.

Суратда биринчи ўзбек парашютчи ва учувчи аёли, ветеран авиоспортчи Башорат Мирбобоева. И. Глауберзон фотоси.

СПОРТ ФАЗОКОРЛАР МАСКАНИ

Тошкент аэроспорт клубининг донғини Улуғ Ватан уруши майдонларида эшитганмиз. Ўшандаёқ бу клуб талабалари—тошкентлик учувчилар, десантчилар, планерчилар жасорат кўрсатиб, Иван Морозов, Аъзам Валеев, Дмитрий Коваль, Иван Гриников, Алексей Шаповалов, Юрий Ивлиев каби ўндан ортиқ киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олган. Белоруссия, Украина ўрмонларида жанг олиб борган партизанларга мадад беришда, десант тайёрлашда хизмат кўрсатган бу мактаб курсантларидан Гриников, Валеев, Ивлиев ва бошқа қаҳрамонларнинг номлари фронт газеталарида тилга олинган. Уларнинг суратлари солдатлар қўлидан тушмас эди. Тошкентлик учувчиларнинг Румыния осмонидаги жанглари эртаклардек фронт бўйлаб тарқалган.

1943 йил сентябрининг бошларида совет қўшинлари Варшава шаҳрини эгаллаш учун жанг олиб бордилар. Мустаҳкам жойлашиб олган немислар Варшавани қўлдан бермаслик учун ҳамма кучларини ишга солди. Шундан кейин қўмондонлик Варшавага десант ташлашга қарор қилди. Умрида парашют нима эканлигини билмаган бир неча минг жангчилар қисқа муддатда парашют билан сакрашга ўргатилди. Бу қийин вазифани Тошкент аэроспорт клубида таҳсил олган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Дмитрий Коваль бажарди. Унинг «Ўлимдан қўрқмаган киши қаҳрамон бўлганидек, ўлимдан қўрқмаганлар учувчи, парашютчи бўлади, ер сенга қараб яқинлашаверса пинагингни бузма, ер сендан узоқлашаверса парашютингни мўлжалга тўғрила» деган сўзлари ҳали ёдимда.

Тонгги соат тўртларда самолётдан сакрашга буйруқ берилди. Қоп-қоронғи зимистонда белбоғсифат бўлиб кўринган Висла дарёсини мўлжал қилиб парашютдан сакраб Варшава шаҳрини ишғол қилдик. Шаҳар кўчаларида жанг олиб боряпмиз-у парашют билан қандай сакраганимизга асло ишонмас эдик. Дмитрий Коваль яна бошқа масъулиятли десант жангларини олиб боришда ҳам иш кўрсатган қаҳрамон.

Бу аэроклубнинг биргина собиқ талабаси қилган иш. Бундай қаҳрамонлар, аэроклуб номини улуғлаган мардлар, фазокорлар жуда кўп. Тинчлик даврида эса кўплари завод ва фабрикаларда, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида яна қаҳрамонларча жон куйдириб ишламоқдалар.

1935 йилда биринчи парашютчи номини олган Башорат Мирбобоевани мана шу мактаб осмонга учирди. У олий учиш мактабини тамомлаб ўзининг асосий касби—инженерлик ва тепловоз машинисти ҳунарини авиация билан боғлаб олиб боряпти. Тошкент об-ҳаво бюросининг ходими Комила Раҳимова, инженерлар Дилором Баҳодирова, Волида Аҳмедова каби мактаб шон-шуҳратини ошираётган авиаспортчиларнинг номи Иттифоқимизга машҳур. Улар ҳозирги замон пассажир самолётларида ҳам парвоз қилаётирлар.

Мактаб спортчилари республика, иттифоқ ва жаҳон авиоспорти мусобақаларида қатнашиб йил сайин янги-янги ғалабаларни қўлга киритмоқдалар. Юрий Бесстрашнев, Абдулла Фасхуддинов, Эдем Искандаров, Владимир Пенков, Владислав Крестянников, Ибрагим Фасхуддинов, Лидия Скворцовалар ҳозир СССР терма командасининг аъзоси. Улар жаҳон биринчилиги мусобақаларида аэроклуб ва СССР терма командаси шарафи учун мусобақаларда қатнашиб келмоқдалар. СССР ва жаҳон чемпиони бўлган бу йигит-қизлар ўз маҳоротларини ошириш устида қунт билан ишлаётирлар.

Парашют спорти бўйича СССР спорт мастерлари: Физкультура институтининг аспиранти Алишер Йўлдошев, аэропорт ходими Валентина Алимаnова, мастерликка кандидат, Тошкент об-ҳаво бюросининг ходими Раҳима Комиловаларнинг номи Иттифоқимизга маълум бўлиб қолди. Яқинда спорт мастерлари унвонини олган Алла Нечкина, Алексей Стуанов, Геннадий Хмельников фазокорлар мактабига яна шон-шуҳрат келтиришди. Халқаро мусобақаларда ҳам бу аэроспорт клубининг талабалари олдинги ўринларни эгаллаб жаҳон рекордини қўйишган.

Тошкент аэроспорт клуби мана шундай баҳодирлар, қийинчилик нима эканлигини билмайдиган жасур йигит ва қизларни тарбиялайдиган, фазокорлар етиштирадиган илм маскани бўлиб қолди. Бу мактабнинг ташкил бўлганига яқинда 40 йил тўлади. Шу даврда бу ердан минглаб учувчи, парашютчи, авиоспортнинг ҳамма турлари бўйича норма топширган разрядчилар, кўплаб спорт мастерлари, хизмат кўрсатган спорт мастерлари, фахрий спорт мастери ва иккита халқаро спорт мастери етишиб чиқди.

Ҳозир мактаб остонасига яқин кунларда бошланадиган авиоспорт машғулотларига қатнашадиган қиз-йигитлар кириб келишяпти. Улар мана шу мактабдан қанот оладилар. Сўнгра фазога қараб учадилар. Бунга шубҳа йўқ.

— Авиоспорт — баҳодирлар спорти,—деб ҳикоя қилади клуб бошлиғи А. Фасхуддинов. — Бу спорт билан шуғулланиш ёшликдан бошланади. Яъни, авиоспортчи ўтдан, сувдан қўрқмайдиган жасур киши бўлиши керак. Бундай сифатлар инсонда ёшлик вақтдан тарбияланади. Клубимиз талабалари олдида жуда катта мусобақалар турибди. Ёшлар парашютдан сакраш, самолёт ҳайдашдан имтиҳон берсалар, ветеранларимиз эса авиоспортчи жаҳон чемпионлари мусобақасида республикамиз, иттифоқимиз шон-шуҳрати учун беллашадилар.

Р. ИСҲОҚОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Орзу» программаси. 19.00 — Ўзбекистон комсомоли. 19.40 — Ахборот. 20.00 — МОСКВА. 20.30 — ТОШКЕНТ. 20.40 — Ахборот. 20.55—«Заңгори экран»даги учрашувлар. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси **Р. Ҳ. Аминова**нинг чиқиши. 21.10 — Пахта терими илғорларига Қизил байроқлар. 21.20 — Лирик концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Хиросима фарёди** (адабий театр). 23.00 — Кино ҳақида суҳбатлашамиз. 24.00 — **Ботир Зокиров куйлайди** (фильм-концерт). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.35 — МОСКВА. 17.40—Янгиликлар. 17.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.30 — Ихтиролар оламида. 19.00 — Концерт. 19.25 — **Баскетбол: СССР — ИТАЛИЯ** (хотин-қизлар). 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — **Кольцов ҳақида қўшиқ** (бадиий фильм). 22.00 — ТОШКЕНТ. **Партия байроғи** (ҳужжатли фильм). 22.20 — Спортлото. 22.30 — МОСКВА. **Хоккей: «СПАРТАК»** (Москва) — **СКА** (Ленинград). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Куз лавҳалари. 19.40 — Ўқитувчи экрани. 20.20 — **Хавфли душман** (бадиий фильм). 21.45 — Тошкент янгиликлари. 22.05 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/Х да **Рус кишилари**, 12/Х да **Дон Кихот.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 11/Х да **Бой ила хизматчи**, 12/Х да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/Х да **Қайнона**, 12/Х да **Фарғона тонг отгунча**, 13/Х да **Тоғ гўзали.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва Давлат цирки артистларининг хайрлашув гастроллари** (кеч соат 8 да). Шанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 6 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да томоша кўрсатилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ғалабадан сўнгги жанг (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, САНЪАТ САРОЙИ, «КУКЧА», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Полиция комиссарининг республика прокурорига иқрори — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун.)

Оловнинг бўйсундирилиши (2 серия) — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Агар сен эркак бўлсанг (жуфт соатларда), **Одиссейнинг саргузашти** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА

Ғалабадан сўнгги жанг (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Агар сен эркак бўлсанг — «ХИВА».

Халқаро ҲАЁТ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ГАВАНА. 6 октябрдан 7 октябрга ўтар кечаси Гавана яқинидаги Баракоа районига туширилган иккита контрреволюционерни Куба чегарачилари ушлаб олдилар. Бандитларни қўлга тушириш вақтида уларнинг бири яраланди.

Расмий ахборотда айтилишича, асли кубалик бўлган бу икки контрреволюционер 1968 йилда Кубадан махфий равишда қочиб кетиб, ҳозирги вақтгача Маямида (АҚШ) истиқомат қилиб турган.

● ЛОНДОН. Британиядаги темир йўлларнинг кўпчилиги тез орада ёпиб қўйилади. Англия темир йўлчилар раҳбарлари ҳукумат нашр этган «Кўк китоб» билан танишиб чиққанларидан кейин шундай хулосага келдилар. Ҳукумат мамлакатдаги пўлат магистраллар масофасини қисқартириб, 11,6 минг милдан 7 минг милга, эҳтимолки, ҳатто 3,8 милга келтирмоқчи. Шотландия, Уэльс, Шарқий Англиянинг баъзи районлари темир йўлсиз қолса керак.

● ПАРИЖ. Франциядаги «Юманите» газетаси Португалия сиёсий полицияси — Бош хавфсизлик бошқармасининг фаолиятини белгилаб берувчи янги низом чиқарилганлигини хабар қилди. Бу низом Португалияда полиция чексиз ҳукмрон бўлиб қолганлигини яна бир марта исботлаб берди.

Лиссабонда эълон қилинган расмий визитларда, жумладан, шу нарса кўрсатиб ўтилганки, дейилади «Юманите» газетасида босилган хабарда, қамоққа суд томонидан ҳукм қилинган маҳбуснинг қамоқ муддати гарчи тугаган бўлса ҳам, аммо полиция уни турмада чексиз узоқ вақт ушлаб туриши мумкин. Янги низомга кўра, судлар бажарадиган вазифаларнинг бир қанчаси Бош хавфсизлик бошқармасининг раҳбарлари қўлига топширилган. Шу низомга кўра, Бош хавфсизлик бошқармаси айбланувчини адвокат иштирокида сўроқ қилиниш ҳуқуқидан ўзбошимчалик билан маҳрум этиши мумкин. Бундай ҳолда бошқарма ўз томонидан «ҳимоячи» тайинлайди. (ТАСС).

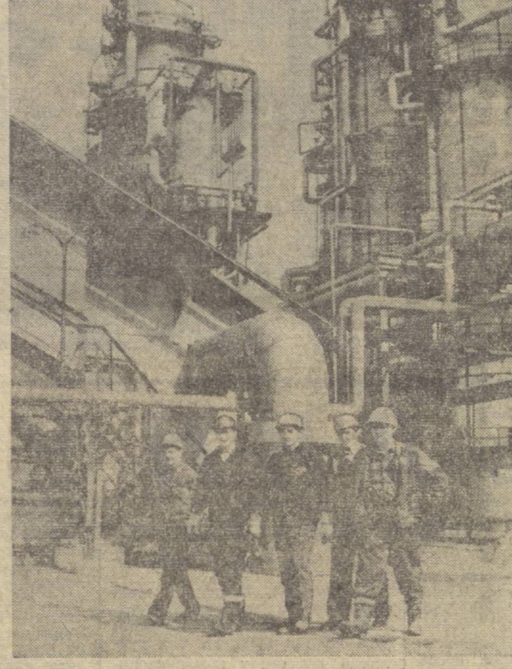

ПОЛЬША. Плоцк нефть химия комбинати «Дружба» нефть қувури орқали Волга соҳилларидан Висла соҳилларига етиб келган 30 миллион тоннадан зиёд нефтни қайта ишлади. Совет Иттифоқи, Польша, ГДР ва Чехословакия ҳамкорлигида қурилган бу комбинат кенгайиб бормоқда. Суратда: бир гуруҳ ёш химиклар комбинат территориясида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

СССР 50 ЙИЛЛИГИГА

ШОНЛИ САНА

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг органи «Трибуна люду» газетаси СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб, редакцион мақола эълон қилди. Қуйида шу мақолани қисқарган ҳолда эътиборингизга ҳавола қилаётирмиз.

Шонли сана — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллиги юбилейига саноқли кунлар қолди. Дунёда биринчи марта кўп миллатли социалистик давлатнинг ташкил топиши инсоният тарихида бурилиш нуқтаси бўлди. СССРнинг социализм қурилишида эришган ҳар бир ютуғи жаҳон тинчлик ва тараққиёт кучларининг мустаҳкамланганлигини билдиради.

Октябрь революциясининг ғалаба қозониши ва ССР Иттифоқининг ташкил топиши поляк халқининг тақдирига катта таъсир кўрсатди. Уруш йилларида Совет Иттифоқи Польшага ўз мустақиллигини сақлаб қолишда кўмаклашди. Бугунги кунда Польша Халқ Республикаси қардош мамлакатлар билан ягона сафда тараққиётнинг социалистик йўлидан бормоқда. Октябрь революциясининг амалга оширилишида ва биринчи социалистик давлатни ҳимоя қилишда минглаб поляклар ҳам иштирок этганидан халқ Польшасининг меҳнаткашлари чексиз фахрланадилар. Айни пайтда биз Совет Иттифоқи халқларидан, унинг армиясининг қаҳрамонлигидан чексиз миннатдормиз. Чунки улар гитлеризмни тор-мор келтиришда ҳал қилувчи ҳисса қўшдилар, бизни бутунлай қирғин бўлишдан қутқариб қолдилар, бизга озодлик бердилар.

СССРнинг ташкил бўлиши — бу ленинча миллий сиёсат принципларининг амалдаги ифодасидир. Совет Иттифоқи халқларининг бирлиги ва қардошлиги иккинчи жаҳон урушида оғир синовларга бардош бериб, урушдан сўнгги тинч қурилиш йилларида ҳам СССРнинг улкан ғалабаларга эришувини таъминлади.

Мана, ўттиз йилдирки, халқ Польшаси Советлар мамлакатининг синалган дўсти ва иттифоқчиси бўлиб келмоқда. Ана шу йиллар ичида мамлакатларимизнинг интернационал қардошлиги поляк халқига муҳим миллий-сиёсий ва иқтисодий масалаларни ҳал этиш имконини берди. Барча социалистик мамлакатлар, коммунистик ва ишчи партиялар учун СССРнинг социалистик типдаги кўп миллатли давлат қуриш тажрибаси чинакамига катта аҳамиятга эгадир. СССР тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, марксча-ленинча партиянинг раҳбарлик роли социалистик қурилишнинг муваффақиятли амалга оширилишида бош шарт бўлиб қолмоқда.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллик юбилейи халқ Польшаси ҳаётида муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган воқеага айланди. Мамлакатнинг ҳар бир коллективида, ҳар бир корхонаси, ўқув муассасаларида халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг аҳамияти тўғрисида, СССРнинг тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги роли тўғрисида, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги КПССнинг роли тўғрисида лекция ва суҳбатлар олиб борилмоқда. СССР ташкил топганлигининг 50 йиллик юбилейининг халқ Польшасида байрам қилиниши мамлакатларимиз ўртасида яқиндан ҳамкорлик қилиш ва ўзаро алоқаларни янада кенгайтириш имконини беради. СССРнинг 50 йиллик юбилейи Польша — Совет дўстлигининг шонли байрами бўлиб қолади.

(АПН—«Трибуна люду»).

ҚОПҚОН

«Баъзи бир Африка мамлакатларини «умумий бозор»га боғлаб турувчи ҳар қандай йўл улар учун янги мустамлака типидаги сиртмоқ ҳисобланади».

Гвинея республикасининг президенти Секу Туре бу бозорнинг чин маъносини юқоридаги сўзлар билан ёрқин ифодалаб берган эди. Бу фикр Европа иқтисодий ҳамкорлигига кирувчи олтита капиталистик мамлакат билан Африка қитъасидаги ривожланиб бораётган мамлакатлар ўртасидаги алоқаларнинг асл характерини тўла очиб беради.

Бу алоқалар юзаки қараганда гўё шунчаки оддий боғланиш бўлиб туюлса-да, аслида бошқа-бошқа мақсадларни назарда тутади. Масалан, Европа иқтисодий ҳамкорлиги Африка мамлакатларининг товарларини экспорт қилиш даврида баъзи бир енгилликлар туғдирди, уларга Европа тараққиёт фонди деб аталган фонддан қарз учун пуллар ажратилди. Африка мамлакатлари эса бунинг эвазига Ғарбий Европадаги мазкур олтита мамлакатнинг саноат товарларини киритиш учун ўз зиммасига мажбурият олиш шарт. Европа иқтисодий ҳамкорлиги эса, берилган қарзларнинг сарфланиши устидан бўладиган назоратни бутунлай ўз устига олди, бу пулларни экономиканинг қайси соҳасига сарф қилиниши зарурлигини ҳам кўрсатиб берди. Аслини олганда бундай шарт-шароитлар Африка мамлакатларининг иқтисодий суверенитетини дарҳол жиддий равишда чеклаб қўяди.

Иқтисодий мустақиллик Африкадаги ёш давлатларнинг биринчи галдаги ягона мақсадидир. Бу мақсадга фақат анча тараққий этган давлатлар билан тенг ҳуқуқли иқтисодий алоқа асосидагина эришиш мумкин. Совет Иттифоқи ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар бундай ҳамкорликда чинакам намуна кўрсатмоқдалар. Ривожланаётган давлатларнинг ҳақиқий дўсти бўлган Совет Иттифоқи улар учун ёрдамга ажратилган маблағнинг ярмини саноат ва энергетика объектларига, яъни миллий экономикани вужудга келтиришга ҳамда иқтисодий мустақилликни мустаҳкамлашга бермоқда. Африка мамлакатларига «умумий бозор» томонидан берилаётган маблағнинг фақат 0,7 процентигина саноат ёки энергетика иншоотлари қурилиши учун фойдаланилмоқда.

Европа иқтисодий ҳамкорлигига кирувчи мамлакатлар Африка давлатларига нисбатан атайин шундай йўл тутмоқдалар. Ривожланган индустриал ишлаб чиқариши бўлмаган Африка давлатлари эса саноат товарлари сўраб ҳар доим уларга мурожаат қилишга мажбур бўлмоқдалар. Бундай шароитда монополиялар уларга ўз хоҳишларини ўтказиш, молларини хоҳлаган баҳо билан сотиш имкониятларига тўла эга бўладилар. Шўринг қургур Африка давлатлари эса улар қўйган талабни лом-мим демай бажаришга мажбур бўлиб қоладилар, — уларнинг молларини бир неча баравар қиммат баҳода харид қилиб, ўзларининг молларини бир неча марта арзонга сотадилар.

Сенегал статистика хизмати яқинда жуда характерли бир мисолни келтириб ўтди. Масалан, Европа иқтисодий ҳамкорлигига кирган давлатлар томонидан Африка мамлакатларига чиқарилаётган товарларнинг баҳоси ўтган йилнинг ўзида арахисга нисбатан беш марта кўпроқ ошди. Арахис эса Сенегалнинг асосий экспорт маҳсулоти ҳисобланади. Шунинг ўзидан кўриниб турибдики, бу маҳсулот Сенегал экономикасининг асосий даромад манбаидир.

«Умумий бозор» мамлакатларининг Африка мамлакатлари билан олиб бораётган бундай нотекис савдо-сотиқ алоқалари ривожланаётган мамлакатлар учун ғоятда оғир юк бўлиб тушмоқда. Ҳисоблаб чиқилган тақдирда шу нарса яққол кўриндики, «умумий бозор» билан алоқаси бўлган 18 та Африка мамлакати 1958 йилдан 1971 йилгача нотекис савдо-сотиқ туфайли бир миллиард 659 миллион доллар зарар кўрган. Бу сумма Африка мамлакатлари томонидан Европа иқтисодий ҳамкорлиги мамлакатларига 1969 йилги барча экспортнинг миқдорига тенгдир. Бошқача қилиб айтганда, «умумий бозор» монополиялари бир йил давомида Африка бойликларини бепул, текиндан-текин таладилар, ёки миллионларча африкаликлар бутун бир йил давомида улар учун текин ишлаб беришган.

«Умумий бозор» қопқонига илинган бошқа Африка мамлакатларининг аҳволи ҳам уларникидан қолишмайди. Чунончи, учта Шарқий Африка давлатлари бўлмиш Кения, Танзания ва Уганда 1971 йилда Европа иқтисодий ҳамкорлиги мамлакатлари билан бўлган савдо алоқасида 126 миллион доллардан ортиқ умумий зиён кўрди.

Шарқий Африка давлатлари билан Европа иқтисодий ҳамкорлиги ташкилоти ўртасида тузилган шартномаларга мувофиқ, улар Ғарбий Европага ўз товарларини жуда чекланган миқдорда олиб борадилар. Европа иқтисодий ҳамкорлиги мамлакатлари эса бунинг эвазига ўз товарларига қўйилган арзимаган тариф билан Африка бозорларини турли-туман молларга тўлдириб юбормоқдалар. Масалан, Африка учун қулайликни кўзлаган бўлиб туриб «эркин савдо» ниқоби остида ёш Африка давлатларини таг-тугигача талаб кетмоқдалар.

Бу ерда шуни айтиш керакки, кейинги пайтларда Африка мамлакатлари «умумий бозор» монополиялари томонидан берилаётган «беғараз ёрдам»нинг асл маъносини тушуниб етмоқдалар. Бу фақат ёш давлатларни тузоққа туширишдан иборат бир найранг эканлиги маълум бўлиб қолди. Кўпчилик Африка давлатлари капиталистик Ғарб билан бундай бир томонлама савдо-сотиқ қилишдан аста-секин воз кечмоқдалар. Аксинча, бу давлатлар борган сари Совет Иттифоқи билан, шунингдек социалистик мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларини авж олдиришга ҳаракат қилмоқдалар. Чунки улар социалистик мамлакатлар билан олиб бораётган барча иқтисодий алоқалари туфайли ўз мамлакатлари экономикасини чинакам тиклаб олмоқдалар. Бу мамлакатларнинг бирдан-бир мақсади империалистик монополияларнинг қопқонидан қутилиб олиш, улар билан бўлаётган барча алоқа воситаларини узил-кесил узиб ташлашдан иборат бўлиб қолди.

В. КОСТИН.
(АПН).

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Тошкент, Сирдарё, Самарқанд областларида ҳаво булутли бўлади, айрим жойларда ёмғир ёғиб, туман тушади. Фарғона водийсида, Қашқадарё ва Бухоро областида бир оз ёғингарчилик бўлиши кутилади, эрталаб туман тушади. Шимолий-ғарб томондан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади, 10-15 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлиб, эрталаб туман тушади. 14-16 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Тошкент область кинофильмлар прокати конторасы

ТЕЗ КУНДА

«ЖАННАТ ИЗЛАБ»

номли янги бадиий фильмни кинотеатр экранларига чиқаради

«МОСФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.

ФИЛЬМ СОЦИАЛИСТИК ВАТАНИГА ХИЕНАТ ҚИЛИБ ЧЕТ ЭЛГА КЕТГАН, СУНГРА «ЭРКИН ДУНЁ» ҲАЁТИ БИЛАН ТАНИШГАЧ, ЎЗ ҚИЛМИШИНИНГ ФОЖИАЛИ ВА ЖИНОЯТ ЭКАНЛИГИНИ ТУШУНГАН ОДАМ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАДИ.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети коллективи республика радиосининг диктори Б. Соатқуловага отаси

Муллажўра ҚОБУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон театр жамияти Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон театр жамияти правлениесининг аъзоси Д. Соатқуловга отаси

Муллажўра ҚОБУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар—338142 коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. 239. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02636.